

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AARSSKRIFT

FOR

ODDER HØJSKOLES
ELEVFORENING

◦ 1936 ◦

§ 16. AARGANG §

UDGIVET AF
ODDER HØJSKOLES ELEVFORENING

S. 15
Pædagogiske Studier
København V.

AARSSKRIFT

FOR

ODDER HØJSKOLES
ELEVFORENING

1936

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

16. AARGANG

Sletens
Pædagogiske Studiensamling
København V.

Mødes og skilles.

A^t »mødes og skilles« er Livets Gang,
det lærer vi alle at kende.
Tit syntes ved Gry os Dagen lang,
men kort, naar den var til Ende.

Vel gælder et Venskab i Ungdoms Vaar
for alle de kommende Dage.
Det bleges dog ofte, som Tiden gaar.
Til sidst er kun Mindet tilbage.

Et Ord, et eneste, dit eller mit,
kan blive en Gnist, der fænger,
saa Hjerternes Baand, som vi troed' solidt,
forbrænder — og binder ej længer.

Og frem gaar den ene ad alfar Vej.
Paa Stier en anden maa vandre.
Og een siger Ja, hvor en anden sa' Nej.
Saa kommer vi bort fra hverandre.

Men hændte det da, en Ven vi fandt,
 som altid saa godt forstod os,
 hvis Godhed bestandig vared' og vandt,
 — en Dag han dog ogsaa forlod os.

Thi Døden kom med sin Færgebaad
 og førte ham bort over Bæltet.
 Og vi stod tilbage med Savn og Graad:
 Vor Glædes Paulun var væltet!

Da klang i Sjælen det stærkt og mildt:
 Velan! Lad nu Ordene byttes!
 Det »Mødes og skilles« paa Verdens Skilt
 kan ej hos Vor Herre benyttes.

Dér lyder Loven for dem, som tror:
 Vi mødes paany, om vi skilles.
 De Afskedstaarer, vi græd paa Jord,
 i Himlen for evigt skal stilles.

Jakob Lykke.

Højskolen i Dag.

DET er i Aar 100 Aar siden, Grundtvig udkastede Tanken om en dansk Folkehøjskole. 2 Aar senere — i 1838 — holdt han en Række Foredrag paa Borcks Kollegium i København om de sidste 50 Aars Verdenshistorie. Disse Foredrag greb manges Sind dybt og blev paa en Maade Indledningen til det frie, historiske Foredrags Betydning som Midlet til at føre Ungdommen ind i Historien og Folkelivets levende Strøm. Den første Højskole rejstes i Rødding i Sønderjylland i 1844 og i 1851 begyndte Kold sin Højskole i Ryslinge. Det blev dog først efter Krigen 1864, at Højskolen rigtig vandt Fremgang.

De første Højskolemænd var direkte Disciple af Grundtvig, men havde ogsaa lært meget af Kold, særlig med Hensyn til Undervisningens praktiske Tilrettelægning og hvad Samlivet med Eleverne betød, og det blev disse Mænd, der kom til at give Højskolen sin blivende Form.

Afdøde Forstander Ludvig Schrøder skriver i sin Bog „Den nordiske Folkehøjskole“: „Det er ofte blevet fremhævet, hvilken Betydning Folkehøjskolen har haft for vore praktiske Erhverv, særlig da for vort Landbrug. Mere at betyde har den dog haft, hvor den har styrket Livsmodet hos forsagte, unge Mennesker, hvor den har givet dem et lyst Haab til Ledsager under Livets Kampe, og hvor den har Lejlighed til at finde deres Selv, deres Hjerte, saa de blev stærke til at tjene, hvad der var større end dem selv.“

Det er stadig Højskolens Opgave.

Naturligvis har Højskolen gennem de mange Aar, der er gaaet siden den Gang, været underkastet Udviklingens Lov.

I ydre Henseende er der stor Forskel paa de første smaa og uanseelige Højskolebygninger og vor Tids Højskoleborge med Nutidens mange Bekvemmeligheder og Komfort. Men ogsaa Højskolens indre Liv er blevet berørt af Tidens Udvikling.

Det er umuligt i en kort Artikel at komme ind paa de forskellige Aandsstrømninger og Paavirkninger ude fra, som Højskolen har maattet tage Stilling til igennem Tiderne, men der er 3 Perioder, som er ret iøjnefaldende.

Den første Periode er Tiden efter 64. Det var Genrejsningsarbejdet, som efter Nederlaget havde grebet mange, der vel nok i første Omgang blev saa stærkt medvirkende til Højskolens Fremgang. Skulde dette Genrejsningsarbejde lykkes, maatte der gøres et Arbejde i Oplysningens Tjeneste, og det blev en rig Tid for Højskolen, selv om det var under beskedne Kaar.

Den anden Periode er omkring Aarhundredskiftet. Det er den realistiske og naturalistiske Bevægelse, som Georg Brandes rejser inde i København, og som breder sig ud over Landet i den saakaldte moderne Digtning. Det blev det andet Slægtled, indenfor Højskolens Mænd, der maatte tage Stilling til dette nye. Der behøves kun at nævnes Navne som Begtrup, Bredsdorff, Grønvald Nielsen og Alfred Poulsen, saa ved alle, hvorledes det blev modtaget.

Den tredie Periode er Efterkrigstiden. Den vældige Udvikling i teknisk Henseende, som vort Slægtled har oplevet, har i høj Grad været befordrende for det materialistiske Livssyn. Det er det, som Højskolens tredie Slægtled, vor Tids Højskolelærere, maa tage Stilling til.

Men ogsaa de unge, som har besøgt Højskolen, har været paavirket af de skiftende Tidens Udvikling. I Højskolens første Tid var Eleverne mere ens indstillet, de

kom væsentligt fra en bestemt Kreds af vort Folk (de gudelige Forsamlings Kreds). Nu kommer de unge fra saa godt som alle Samfundslag. De har desuden faaet en langt bedre Undervisning i Børneskolen. Foreningslivet og Sporten spiller en stor Rolle, der bliver tidligt kaldt paa dem fra forskellige Sider, og de er mere optaget af sociale Spørgsmaal end Ungdommen var tidligere.

Alt dette har medført, at vore Dages unge er mere selvstændigt og personligt præget, inden de kommer paa Højskole.

Den Udvikling, der er sket med Eleverne, maa vi ikke se bort fra. Vi maa tage dem, hvor de staar, og det er rigtigt, som der en Gang er blevet sagt, at der, hvor Elevens Trang mødes med Lærerens Evner, der ligger Højskolens Gerning.

Disse Forhold har medført en Ændring i selve Undervisningen, f. Eks. i Historie. De første Højskolemænd kunde tale om Krigsbedrifter paa en saadan Maade, at det kunde begejstre Eleverne, det kan vi ikke, fordi vi ikke har Krigsbegejstring i os, og hvad man ikke har, kan man heller ikke give andre. Vi kan heller ikke opholde os saa meget ved de gamle Sagaer og Oldtidens Historie, fordi Nutidens unge møder med Krav om at faa Oplysning om vore Dages sociale Forhold, og endelig er vor Tids unge stærkt indstillet paa at dygtiggøre sig til deres fremtidige Gerning.

Ikke mindst det sidste Spørgsmaal maa vi være lyd-høre overfor, thi vi er jo godt klar over, at skal Ungdommen løse de Opgaver, Fremtiden stiller, kræves der Dygtighed. Derfor siger vi som saa, vi erstatter noget af det gamle, det, som vi mener, ikke har saa stor Værdi med noget af det, som de alligevel skal arbejde med hele deres Liv.

Denne Ændring i Undervisningen er af nogle blevet udlagt paa den Maade, at Højskolen skulde være blevet mere materialistisk, og derved have svigtet sit Kald: at lære sine Elever, „sin Gud og sig selv at kende.“

Men Grundtanken i Højskolens Gerning er i Dag den samme som for 80 Aar siden. Hjælpemidlerne vi bruger er andre. Naar vi føler, at vi bedst kan komme i Forbindelse med vore Elever ved at gaa til dem i deres Arbejde, saa er det en naturlig Udvikling, som Tiden har ført med sig.

Muligvis holdes der ikke saa mange eller saa lange Foredrag som tidligere, men der er noget andet, der i vore Dage spiller en stor Rolle, det er Forholdet mellem Lærere og Elever, Hjemlivet og Kammeratskabet; alt dette er en stor og stille Magt. Og selv om vore Dages unge er anderledes indstillet over for mangt og meget, i en Henseende er alle Tidens Ungdom den samme. Alle har Drømmen i sig om at opleve Lykke i Livet. Derfor er det i lige saa høj Grad Højskolens Opgave i Dag „at styrke Livsmodet og give de unge et lyst Haab til Led-sager under Livets Kampe.“

I vor Skoleplan har jeg skrevet, at det bedste ved et Højskoleophold kan ikke beskrives, det skal opleves. Det kan ske i en Foredragstime eller ved Samtale med Kammerater og Lærere. Det kan ske i det daglige Samvær, eller naar vi samles til Fest, og det kan hændes, man faar nogle af sine bedste Oplevelser, naar man i Flok og Følge drager ud for at tilbringe nogle Timer i det fri.

Man taler om Højskolens Aand, den kan vel ikke beskrives, men det man saadan oplever i en stille Stund, naar man glemmer alt omkring sig og ligesom befinder sig i en anden og bedre Verden, det er Højskolens Aand. Hvem, der en Gang har oplevet noget af dette, glemmer det aldrig, Sindet fyldes med Taknemlighed mod Gud og Mennesker, og man faar saa let ved at synge med Grundtvig:

*Et jævnt og muntert virksomt Liv paa Jord,
som det, jeg vilde ej med Kongers bytte,
opklaret Gang i ædle Fædres Spor,
med lige Værdighed i Borg og Hytte,*

*med Øjet, som det skabtes himmelvendt,
lysvaagent for alt skønt og stort her nede,
men, med de dybe Længsler velbekendt,
kun fyldestgjort af Glans fra Evigheden.*

En hjertelig Hilsen til alle Aarsskriftets Læsere med Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Marie og Elisius Johnsen.

En Ø og en Bog.

MIDT ude i Kattegat omgivet af mere Vand end nogen dansk Ø ligger Anholt eller Anø, som den hed i gamle Dage. Fra det højeste Punkt „Sønderbjerg“, en vældig tung, vejrbitd Jordmasse, der hæver sig 48 m stejlt op fra den smalle Strandbred, kan man overse hele Øen. Ved Solnedgangstid, naar Luften er særlig klar, kan Folk med gode Øjne skimte en Solrefleks fra et Kirketag i Grenaa eller fra Ruderne i Fornæs Fyr yderst Paa Djursland, men som et Fata Morgana varer det kun et Øjeblik, og Øen ligger atter ene i det mægtige Hav, 50 km til Jylland, 50 til Sverige og 70 km til nærmeste Naboo, Læsø, Bølge bag Bølge i en trøstesløs Uendelighed, saa langt Øjet rækker.

Der er noget ved Anholt, der minder om en Snegl med Hus paa Ryg. Mod Vest strækker Havnemolerne ud som store Følehorn, det eneste Punkt hvor Øen har Føling med Omverdenen gennem de smaa Skibe: „Anø“ fra København og „Erik“ fra Grenaa, der om Sommeren 4 Gange ugentlig anløber Øen; om Vinteren sejler kun „Anø“, og de 5 Dage af Ugen ligger Øen afskaaret fra Fastlandet.

Sneglens Hus er det store Plateau, der hæver sig paa den sydvestlige Del af Øen, en Del af dette Højdedrag er nu beplantet, det meste ligger hen til Græsning for de mange Faar, der holdes paa Øen og kun en lille Del ca. 225 ha (hele Øen er paa 2000 ha eller ca. 22 km²) er opdyrket, her avles lidt Rug, en Smule Havre og Byg, lidt Rodfrugter og noget Hø, alt i alt ikke mere end Øens 5-6 Heste og ca. 20 Køer kan sætte til Livs i Vin-

terens Løb. Her ved „Kæret“, som den opdyrkede Jord efter sin Oprindelse endnu kaldes, ligger Byen; „hvad den hedder?“ Ja, den hedder „Byen“ af den gode Grund, at der ikke er nogen anden, og her bor Størsteparten af Anholts knap 300 Indbyggere, særprægede Folk, mærket af stadig Indgifte, talende en Dialekt næsten uforstaaelig for udenforstaaende, venlige mod fremmede, men utilnærmelige for S sammensmeltning med udefra kommende, selv Embedsmænd, fødte paa Øen, som har levet deres Liv blandt dem, er stadig ikke „indfødte“, de faar deres „Penge i Konvolut“, mens en indfødt Anholter erhverver Føden ved Fiskeri. Saaledes er Befolkningen, en særlig Stamme af det danske Folk, udsondret i en fjern Fortid, og siden da har den gennemgaaet sin egen Udvikling strengt isoleret fra Frænderne paa Fastlandet.

Fra Byen ser man ud over „Ørkenen“, som den Del af Øen kaldes, der som Sneglens Bagkrop strækker sig smallere og smallere mod Nordøst yderst ude endende i „Totten“, hvor man paa varme Dage kan se Flokke af Sæler paa indtil et halvt hundrede Stykker ligge og sole sig. Nær „Totten“ rager det mægtige, hvide Fyrtaarn op; fra Byen synes det ganske nær, man begiver sig trøstigt paa Vej, (d. v. s., Vej er der nu ingen af, men man kan følge Telefonpælene) og tror at kunne være der i Løbet af en Times Tid, men man tar' Fejl, kun langsomt gaar det i det tunge Sand, Klit op og Klit ned overalt kun den sparsomste Plantevækst, nogle Steder, f. Eks. i de store Miler, er der ganske nøgent, Sten og Sand saa langt Øjet rækker, man behøver ikke at spørge, hvorfor dette Landskab er blevet kaldt Ørkenen. Man gaar og gaar, stadig fulgt af skrigende Maager, der følger „Karavanen“, som deres Frænder Færgen over Store Bælt, engang imellem jager man en Hare op, eller man møder et Faar, der har forvillet sig herud, og som efterhaanden er blevet vildt som sine Forfædre, umuligt at indfange for Ejermanen. Først efter ca. 3 Timers uafbrudt Gang, naar man Fyrtaarnet, men saa er man og-

saar sikker paa at blive budt ind paa Kaffe af Fyrmesterens Kone, de er ikke forvente med Besøg og her findes endnu noget af den gode, gamle Gæstfrihed, som ellers er ved at blive ødelagt af Turistjægerens Profitbegær.

Oppe fra Fyrtaarnet har man en Sommerdag den herligste Udsigt over Solskinsøen med det flimrende hvide Sand og det blaa Hav med de legende Sæler; men selve Fyrtaarnet staar som Bevis paa, at saadan ser det ikke altid ud. Rejser Stormen sig og ta'r 50 km Tilløb, vælter den Bølgerne med fraadende Kraft mod Kysten, godt for Beboerne da, at de har Højdedragets faste Borg at søge Tilflugt paa; men ve de Skibe, der i et saadant Vejr ikke lader sig advare af Fyrtaarnets Lys, men kommer Øens farlige Grunde og Rev for nær. I et saadant Vejr gaar der Vagt ved Stranden, og øjnes et Skib i Fare, ringes der straks fra et Skur paa Stranden ind til Byen, hvorfra Redningsbaaden da straks rykker ud trukket af Heste; er det fra Havnen, Strandingen observeres, sættes straks den store, motordrevne Redningsbaad ud. Haarde kan de Ture være, Anholt Fiskerne her maa tage, men mange er ogsaa de Meneskeliv, som de har reddet fra de Hundreder af Skibe, der mellem Aar og Dag har mødt deres Skæbne ved den lille uanselige, men farlige Ø i det nordlige Hav. Og naar Holberg i „Peder Paars“ skriver om Anholtbeboerne, at de „lever kristeligt og ernærer sig ved Vrag“, har det maaske engang for længe siden været delvis sandt, men glemmes maa ikke, hvilke Heltebedrifter de har udført i aaben Robaad paa Redningsture, der ofte kunde være det meste af en Dag eller en Nat. Ogsaa Strandvaskerne tager Anholterne sig af, herom vidner den tomme Kiste, der den Dag i Dag staar i Kappellet. Men rundt om Øen ligger under Vandet de mange Vrag, og ve de Fiskere, der ikke kender Stederne paa en Prik, for har de først faaet trukket deres kostbare Vod sammen om et saadant Vrag, faar de ikke blot ingen fisk, men de maa tage hjem uden Garnet, d. v. s.

med et Tab paa flere Tusinde Kroner; saaledes „hævner“ Skibene sig paa den Ø, der blev deres Undergang.

Som omtalt har allerede Holberg digtet om Anholt, idet han lader Peder Paars strande paa Øen og der opleve de mærkeligste Ting, ikke allesammen lige smigrende for Øens Beboere. „Peder Paars“ gav da ogsaa Anledning til, at Anholts Ejer Frederik Rostgaard klagede til Kongen over Bogen; men Holberg slap dog for videre Tiltale.

Det blev dog ikke Holberg, men Harald Kidde, der evnede at gøre Øen levende for os.

Harald Henrik Sage Kidde er født 1878, død 1918; han blev saaledes kun 40 Aar, men dog har han naaet at skabe en Række Bøger, der i sin Art egentlig er uden Sidestykke i vor Litteratur; han er tung uden Smil; det er Dødsens Alvor for ham, hvad han skildrer eller rettere lader leve, for har man gjort det Arbejde, der skal til for at trænge ind i hans Bøger, læser man ikke om hans Personer, nej, man lever med dem, ja, bli'r næsten eet med dem. Hans Sprog er tungt, lidenskabeligt, farvegløddende, brydende alle Grammatikkens Regler, skabende sig sine egne, ofte træffer man næsten en hel Side uden et Punktum, ofte udelades Udsagnsordene som i stakaandet, lidenskabelig Tale, men Resultatet er, at Billedet staar uudsletteligt og levende i ens Bevidsthed.

Hans Moder, der var fra Læsø, fortalte ham som Dreng om denne Ø og dens Beboere; som voksen rejste han til Anholt, der da var som Læsø paa Moderens Tid. Paa Anholt lever endnu den Mand, der husede ham de ca. 14 Dage, han opholdt sig paa Øen, og han ved mangt og meget at fortælle om, hvilke Personer der har staaet Model til Figureerne i den store Bog „Helten“, der blev Resultatet af hans Besøg paa Øen og Moderens Fortællinger.

Bogen, der er paa 417 tættrykte Sider, har til Motto de faa, men altsigende Ord fra Brorsons Salme:

„Åk, søger de ydmyge Steder —“

og dette er den enkle Mening med dette Virvar af Personer og Begivenheder at vise, hvordan et kristent Liv, efter Harald Kiddes af Søren Kirkegaard stærkt paa-virkede Mening, skal leves. En Kristen er ikke en, der bærer gyldne Kors paa Fløjelsmave, nej, det er en Mand, der bærer Kristi Kors paa den nøgne Ryg, Guds og Menneskers forhaanede Tjener.

Det er i denne Betydning, at Bogens Hovedperson, Benedict Clemens Bek er en Helt. Ja, egentlig er der to Helte i Bogen, idet I Del handler om Clemens Beks Plejefar, Eberhard Sebastian Baden, en Kulsvierson fra Schwalds store, mørke Skove, der paa Guds Kald forlader sit Hjem for at studere Teologi i Halle; da hans Søster rømmer af Landet med en norsk Greve, forlader han Studierne for at opsøge og frelse Søsteren. Han finder hende som Skøge i Pistolstræde i København, og nu aflægger han det Løfte, ikke at forlade Skøgernes Hus, før alle har forladt Stedet, og Huset er lukket. En gribende Skildring gives der her af denne Kæmpeskikkelse, der midt i Elendigheden staar frem, gudsfrøgtig og stærk, holdende Husandagt og Bibeltid med de faldne Kvinder, taalende alle Savn og Forhaanelser. Her i disse Omgivelser fødes Clemens Bek, og da Moderen dør, tager Eberhardt sig af Drengen, der opdrages strengt pietistisk uden Omgang med andre Børn.

Da Eberhardt virkelig faar lukket Skøgehuset, faar han Plads som Pedel ved den Skole, hvorfra Clemens efter mange lidelsesfulde Skoleaar blev Student. Samme Aar dør Eberhardt, og Clemens, der er ganske uegnet til Livet i Hovedstaden, søger og faar Pladsen som Skolelærer paa Anholt.

Kun 19 Aar er han, da han siger Verden Farvel for at udfylde sin Plads paa Øen, hvor han lever som alles Tjener, hundset og kun lige taalt af de skiftende Præster, i hvis Brød han er, men husket og elsket af Børnene, efter at de er blevet voksne. I 50 Aar underviste han i den lille Skole jævnt og enfoldigt; ikke hans Lærdom,

men hans Liv er det, der faar Betydning. Gennem hans Færden paa Øen lærer vi Forholdene og Menneskene at kende indtil de mindste Enkeltheder; og underlige Skæbner er det, vi faar Indblik i, men fælles for dem alle er, at de har lidt Skibbrud i denne Verden, forskellig er blot Maaden, hvorpaa de tager deres Livs Nederlag.

Nogle søger at gøre andre ondt, til Gengæld for det onde de selv har lidt, andre som den forviste Prins Philip Gebhard den Niogtyvende af Huset Bernburg-Lippe, søger ved sløv eller vildt opblussende Optræden at holde det ydre Skin ved lige. Tolderen Vendelin og hans Kone, en tidligere Skuespillerinde længes begge med vild Lidenskab til sydlige, solbeskinnede Lande bort fra den kolde Ø; han søger Lindring i Musik og Brændevin og i sine daglige Ture Øen rundt, hvor han løber langs Stranden som et Rovdyr bag Gitteret; hun søger at lege Virkeligheden bort, idet hun sammen med sine Børn hjemme i det iskolde Hus ved Skuespil søger at fremtrylle den Verden, hun maa savne; begge taaler de baade Kulde og Sult for at samle de Penge, der engang skal befri dem.

Endelig er der „Heltene“, de der forvandler den ydre Nød til indre Udvikling, egne Sorger til andres Glæder.

Her maa først og fremmest nævnes den pukkelryggede Jacobus Uz, den sidste af en gammel Købmandsslægt, han er forpint og menneskesky paa Grund af Slægtens uredeligt erhvervede Rigdomme, og hvor han kan, søger han at forvandle dette „Uretfærdighedens Mammon“ til Lindring for sine nødstedte Medmennesker. Han „sidder i dobbelt Fængsel i dette Legeme og paa denne Ø.“ Men da Døden befrier ham, hedder det om ham: „Han er ikke død, han mildner Luften bestandig.“

Et lignende Eftermæle faar Clemens Bek. Det er Bogens sidste Ord, og de svarer nøje til dens Motto, de lyder; „Ja, hvad vilde Verden, hvad vilde vi alle blive, om ikke der gaves Stakler som han?“

Jeg læste, under mit Ophold paa Anholt, Bogen for

anden Gang, og klarere end nogensinde før stod al Litteraturs Hovedproblem for mig. Jeg havde Virkeligheden for mig, Øen og dens nutidige Beboere, og jeg havde Digtningen om den og dens fortidige Mennesker. Hvordan forliges Digtning og Virkelighed? Johannes V. Jensen siger i „Dr. Renaults Fristelser“: „Armod er det at klamre sig til Billedet, naar Tilværelsen staar i Flor udenfor din Dør“. Ligeledes har han, Mesteren frem for mange Digttere, andet Steds erklæret, at han ser hen til en Tid, da man ikke mere vil læse Bøger, men vil nøjes med Virkeligheden.

Problemet er galt stillet op; „Tilværelsen“ eller „Virkeligheden“ er ikke noget fast afgrænset, der ligger udenfor os, ogsaa vor Opfattelse af Tingene, enten vi beholder den for os selv eller skriver den i en Bog, hører med til Virkeligheden. Det ydre „Virkeligheden“ virker ind paa os og omskaber os, og vi virker ind paa det ydre og er med til at omskabe det. Naar vi læser Bøger, er det ikke for at flygte fra Virkeligheden, men det er for berigede at yende tilbage til den med fornyet Evne til at virke omskabende ind paa den.

Efter at have læst Bogen, blev Øen mig dobbelt kær, hvert Navn, hvert Sted havde nu sine „Minder“ og efter at jeg har set Øen, blev Bogen mig interessantere, end første Gang, jeg læste den. Altsaa: Se Øen, læs Bogen!

Erik Dahlerup-Petersen.

Tempo.

ORDET Tempo er italiensk. Det betyder egentlig „Tid“ og bruges til at betegne Hurtigheden i et Musikstykke.

Men vi bruger det ogsaa om selve Livet og tænker i den Forbindelse slet ikke paa Livets „Musik“, men paa dets Hastighed, den Fart, hvormed Begivenheder og Indtryk følger efter hinanden i vor Tilværelse.

De fleste synes vist, at Tempoet er hurtigere nu end nogensinde før. Der sker saa meget paa uhyre kort Tid. Teknikken har gjort det muligt for Mennesker at tage de store Afstande med Stormskridt. Verden har faaet Syvmilestøvler paa. Man kan sidde i al Magelighed ved sin Radio og bruge dette snedige lille Apparat til eventyrlige Farter ud over hele Kloden.

Det er morsomt. Det er spændende, især til at begynde med. Det kan jo ogsaa engang imellem være nyttigt. Man kan faa direkte Forbindelse med Seksdagesløbene i Københavns Forum, selvom man bor i Jylland!

Men Ak! Sagen har en anden Side, der ikke er nær saa fornøjelig: Kroppen kan — til Nød — vinde med. Til Nød, — ja, for det kniber vist undertiden for Nerverne! Men Sjælen kan ikke, ikke uden videre.

Følgelig bliver vi Nutidsmennesker mere og mere splittede, jo mere Tempoet sættes op. Det maatte aldrig gaa stærkere, end at hele Mennesket kunde være med. Vi maatte ikke lade os spalte i to Dele, som kommer længere og længere fra hinanden. Kroppen kan ikke undvære Sjælen, og Sjælen da ej heller Kroppen, om vi skal leve paa denne Jord som rigtige Mennesker.

Naa, saa slemt er det vel ikke?

Maaske ikke endnu. Men vi er vistnok godt paa Vej i den Retning. Ungdommen især. Derfor kan Slippet ogsaa let blive større mellem de unge og de gamle, end godt er, hvis de rigtig skal vedblive at være paa Talefod med hinanden, og det maa de være, om de skal kunne hjælpe hinanden at komme vel igennem Tidens Farer og Vanskeligheder.

Skal vi saa se at faa Tempoet sat ned? Skal vi stille vor Radio paa Pulterkamret, lade Lyntog og Flyvemaskiner og de hurtiggaaende Motorvogne gaa ud af Programmet og indrette os igen som i „de gode, gamle Dage“? Nej, det kan vi ikke, vil ikke heller. Men hvad saa?

Ja, saa er der vel ingen anden Mulighed for at bjerge Livet fra Splittethedens Katastrofe end den at faa Sjælen, hele det indre Menneske, gjort stærk nok til at kunne gøre Farten med.

Lader det sig gøre? Skal vi opøve os i at tænke hurtigere, at gribe de nye Idéer, som Tiden fostrer, lynsnart og skynde os at faa dem omsat i Livsanskuelser? Det er der vist nogle, som mener. Men de tager fejl. Vist kan Tanken opøves og smidiggøres, saa den bevæger sig lettere end før. Men det vedrører jo slet ikke Sagens Kærne.

Livsanskuelse, hvad der bærer et Menneskes hele indre Lys, er ikke et Produkt af hurtige eller langsomme Tankebevægelser. Lige saa lidt som man kan gøre en Barnekrop voksen ved i eet Aar at tilføre den Næring for ti, kan det indre Menneskes Vækst fremskyndes ved sjælelig Eksercits. Her gælder der Livslove, som Mennesker ikke saadan kan skalte og valte med efter Forgodtbefindende. Vi kan gaa imod Livslovene, men vi kan ikke sætte dem ud af Kraft, og bryder vi dem, faar vi tage Følgerne. Til Gengæld høster vi ogsaa Velsignelse ved at lyde dem, hvad enten vi kan se det eller ej, hvilket i denne Forbindelse vil sige, at det er langt det lykkeligste for et Menneske, naar det indre Liv faar Lov

at vokse sin stille, naturlige Vækst. Og det skal have sin Tid til at spire, grønnes, gro og modnes.

Men endda er der en Udvej til at slippe nogenlunde uskadt fra Tidens Forjagethed. Den ligger i dette at faa saa meget som muligt af sit egentlige Liv knyttet til de Ting, der er evighedsprægede. Derved skabes der jo Uafhængighed af Tidens Tempo. Thi det evige er tidløst. Et Menneske, der henter sin egentlige Sjælenæring i de evige Værdier, kan med Sindsro lade Tidens Hjul snurre i stedse vildere Fart. Det anfægter ham ikke. Hans egentlige Jeg rives ikke med. Han kan maaske endda uden Fare — udvortes talt tage Tempoet i Brug, ja, faa det indføjjet i sin Livsplan til Gavn og Glæde.

Men hvad er evigt uden det, som Gud selv lever i? Intet! Alt andet er idel Forkrænkelighed. Saa kan Tidens Børn da kun frelses fra den Undergang, der truer alt det timelige, ved at give sig Gud i Vold. Og det sker ikke ved en Proklamation, men ved at indleve sig i Samfundet med ham ved hans Ord og ved hans Aand.

Jakob Lykke.

Historisk poetisk eller historisk filosofisk.

(Foredrag holdt i Odense Højskoleforening.)

NOGLE ældre og yngre Højskolemænd rettede i Sommer et ret kraftigt Angreb paa Nutidens Højskole — naturligvis ikke paa deres egen Skole eller deres egen Maade at holde Højskole paa, men paa de andre og deres Maade at tage Tingene paa.

Det foregik i „Højskolebladet“.

Hovedpointet i nævnte Angreb var dette, at Flertallet af Højskolens Mænd i Danmark Anno 1936 oplyser i Stedet for at oplive, hvisaarsag de da ogsaa for længst har forladt den historisk-poetiske Tale og erstattet den med Tingenes Tale. Endvidere er de en Samling Humanister, som ikke har Øre for Aandens Tale. Og naar de ikke har Øre for Aandens Tale, kan de selvfølgelig heller ikke selv føre aandsbaaren Tale.

Jeg vil gerne sige lidt om den Sag. Og min Tale vil da nærmest komme til at forme sig som en Bekendelse af, eller en Redegørelse for, hvordan jeg selv har opfattet min Gerning som Højskolemand.

Man har undertiden kaldt Sokrates den første Højskolelærer i Verden. Den gamle Græker skal nok have været fortrolig med sin Tids Historie og Digtning. Men der foreligger — mig bekendt — intet Vidnesbyrd om, at han i særlig Grad var en poetisk Natur.

Det kommer naturligvis an paa, hvad man forstaar ved Poesi. Derom vil Meningerne være stærkt delte. Nogle vil hævde, at Poesiens Rige skal man finde i Naturen:

den grønne Eng, den blomstrende Skovbund, den lyse Bøgeskov, hvor den danske Bejler med sin herligt voksne Pige gaar ad Kærlighedsstien i den lune Sommernat, lyttende til Nattergalesang fra Krattet og drømmende om alt det gode, Livet har i Gem til dem. Og naturligvis er det Poesi. Det er baade Poesi og Romantik.

Andre vil sikkert sige, at den skønneste og herligste Poesi finder man i Kunstens Verden. Men Kunstens Verden er vidtomspændende. Nogle vil have Violin, andre Klaver, nogle Grammofon, andre Lirekasse. Og er det saa Tonekunstens store Mestre eller Døgnets støjende og aandsforladte Melodier, man sætter størst Pris paa?

Er Poesien i den gammeldags Malerkunst, hvor Tingene vender, som de skal? Eller er det den moderne, hvor det undertiden er umuligt at afgøre, om de vender paa Hovedet eller ligger paa Siden eller — om der i det hele taget forbindes nogen fornuftig Mening med det hele?

Men atter andre vil mene, at i Menneskelivet med dets vekslende Skæbner og dets tørnende Viljer, der er Romantikkens og Poesiens sande Hjem, der skal Digteren hente sit Stof og Seeren sine Syner. Her over for vil nok de fleste Nutidsmennesker indvende, at i Menneskelivet med dets Nød og Elendighed, dets Kamp og Strid paa alle Fronter, dér har Livets haarde og skære Prosa hjemme, om den ellers har hjemme nogen Steder. Og hvem tør modsige dem?

Der vil nok være lige saa mange Meninger om, hvad Poesi er, som hvad Humanisme er — af den simple Grund, at det ogsaa er mange Ting. Maaske der dog vil kunne blive Enighed om, at Poesi er en Art af Tro, nemlig en Tro paa og en Evne til at opfatte Livets Skønhed alle Vegne, hvor den findes. Men denne Tro paa Livets Skønhed kan det altsaa ofte være svært at fastholde. Siden 1914 har det i hvert Fald været noget vanskeligt.

Som Græker i dette Folks blomstrende Kulturtid

havde Sokrates vel nok baade Sans for og Tro paa Livets Skønhed. Men hans Naturanlæg var altsaa ikke særlig det poetiske, men derimod det filosofiske. Han betegnes da ogsaa altid som Filosof. Det kan altsaa lade sig gøre at være Højskolelærer uden i særlig Grad at være poetisk, hvis man da vil anerkende, at Sokrates var ingen ringe Ungdomslærer.

Det skal nok være en herlig Evne at kunne se poetisk paa Omgivelser og Oplevelser. Men en poetisk Romantik, der intet har med Virkeligheden at gøre, er farlig. Den bliver let til Skaberi, usundt Føleri og Fantasteri. Læs Egede Schacks „Fantasterne“, eller Hostrups „Mester og Lærling“. I denne sidste fortæller „Digteren“ Brink om en ganske vidunderlig Oplevelse, han har haft: Jeg saa en lukket Vogn; i dens aabne Vindue skimtede jeg den nydeligste hvide Damehaand. Hestene blev sky, jeg tror, for en lille Dreng med et Dannebrogssflag. Jeg ilede til og kastede mig foran de fnysende Heste. De stod. Jeg bar den besvimedede Dame ind i Kroen. Hun kom til sig selv og takkede mig med sin sølvklare Klokkestemme. Men da hun saa slog Sløret til Side — saa jeg et bredt, mopset Fjæs med temmelig tydelige Knebelsbarter. Jeg ilede ud i Skoven, kastede mig til Jorden og — græd!

Det var der ogsaa Grund til. Kun skulde han have grædt over sig selv. For da nu den unge Pige i Stykket tager sig for at eksaminere den gode „Digter“, bliver hele Historien reduceret til, at — der kørte en Vogn forbi! Andet og mere var der ikke. Saadanne Fantasterier og Løgnehistorier kan vi maaske goutere, hvis de serveres os af en 8-9 Aars Knægt, der har læst lovlig mange Røverhistorier og set lige saa mange daarlige Filmsforestillinger, idet vi haaber paa, han med Tiden skal blive fornuftigere. Men naar voksne Mennesker opvarter med saadan noget, faar i hvert Fald jeg Kvalme og synes, at lidt mindre „Poesi“ kunde gøre det.

Og overfor den Slags satte Sokrates sit: Menneske,

kend dig selv! Som Lærer betragtede han det som sin Opgave at vække Ungdommen til Sandhed, Redelighed og Selverkendelse. Kun naar man kender sig selv, kan man skelne mellem virkeligt og uvirkeligt, hvad man ved, og hvad man ikke ved, hvad man evner, og hvad man ikke evner. Kun naar man kender sig selv, kan man have en fast Overbevisning, der er mere end blot Eftersnakken og vanemæssig Gentagen af gængse Meninger og Anskuelser.

Sokrates var en stor Ironiker, som de fleste, der har betydet noget virkeligt for Slægtens Opdragelse, har været det. Men bag hans spøgende eller drillende Ironi laa altid en alvorlig Tanke, nemlig den; at føre sine Landsmænd til at tænke selvstændigt over alle de alvorligste og dybeste Spørgsmaal, Livet stiller.

Som saa mange andre af Sandhedens Herolder maatte han bøde med Livet, fordi han ikke kunde gaa paa Akkord. Og enhver Højskolelærer maa have noget af den gamle Grækers Kærlighed til Sandheden og uforfærdede Mod til at sige den. Har han Succes, vil der — som Menneskene er — i Almindelighed være noget i Vejen med hans Forkyndelse. At der i hvert Fald hér er en stor Fare, det saa Kold klart.

Det er altsaa — efter min Mening — intet Bevis for, at Højskolen er, som den skal være, at der er Elever, som stadig søger til den. I det hele har jeg aldrig ret forstaaet, Ludvig Schrøders Ord om, at Højskolen er der, hvor Lærerens Evne mødes med Elevens Trang. Hvis Elevernes Trang er Underholdning og Fornøjelser, som den beviselig var det hos mange i Efterkrigsaaarene, og Lærerne imødekommer denne Trang, som de bevisligt ogsaa gjorde det mange Steder, er det saa Højskolen? Men lad nu det være, hvad det var, og hvad det muligvis er.

Grundtvig var vel nok historisk-poetisk (med Binde-streg altsaa). Men hans Verdenshistorie er der i hvert

Fald ikke megen Poesi i. Derimod er den spækket med Filosofi, ogsaa i den Grad, at den egentlig burde hedde: Historiens Filosofi. Om saa denne Filosofi er rigtig, det er et andet Spørgsmaal. Den absolutte Sandhed har intet filosofisk System endnu fundet. Det er maaske derfor, Menneskene heller ikke endnu har naaet det Maal: at lære sig selv at kende.

Grundtvig filosoferede over Historien. Hvad er det for Love, som behersker Slægternes Gang gennem de fagre Riger paa Jord? Hans Hovedformaal — naar han syslede med de Ting — var at vinde Overblik over Historien i Lyset af en bestemt Idè. Og til dette Formaal anvender han Analogien af de menneskelige Levealdere, som han saa overfører paa hele Menneskelivet.

Oldtiden med sin billedrige Mytologi, hvor Fantasien hersker, bliver Barndomstiden. Middelalderen med de eventyrlige Korstog og mange andre mærkelige Begivenheder, hvor Følelsen er fremherskende, maa saa blive Ungdomstiden. Og endelig bliver den nyere Tid med sin omfattende Videnskabelighed Manddoms- og Alderdomstiden, hvor Fantasien og Følelsen træder tilbage, og Erkendelsen bliver eneraadende.

Filosoffen F. C. Sibbern mente, at Menneskeslægten var ikke kommet videre frem end til sin Dreng- og Lømmelalder. Mange Foreteelser i Nutiden kan egentlig godt give en saadan Betragtning Ret.

Og Italieneren Vico, som vel egentlig er den, der har grundlagt den Videnskab, man kalder Historiens Filosofi, kommer til det Resultat, at Historien er et bestandigt Kredsløb, i hvilket Menneskeslægten i sine Epoker gennemløber de samme tre Stadier:

1. Den guddommelige Tid, hvor Menneskene lever et rent og skønt Naturliv i barnlig Tillid og i umiddelbart Forhold til Guddommen.

2. Den heroiske Tid, da Byer og Stater grundlægges, da der i det hele gøres et stort kropsligt Arbejde.

3. Kulturens og Civilisationens Blomstringstid med Kunst, Videnskab og Teknik.

Da nu imidlertid denne ikke holder sig indenfor de rette Grænser, ender det altid i Overmod, Havesyge og almindeligt Anarki. Men i Ulykkens trange Dage lutres Menneskets Sind gennem de tunge Tilskikkelser. Og nu begynder saa Kredsløbet igen, idet en ny Slægt vokser op i landlig Simpeltid med from Tillid til Guddommen. Fædrenes Hjerter vender sig til Børnene, og der beredes atter Herren et velskikket Folk.

Grundtvig maa vel omtrent mene det samme. Naar det er hans Opfattelse, at vi lever i Manddoms- og Alderdomstiden, maa han — hvis han da ikke tror, vi staar foran Afslutningen paa det hele — tro paa en Genfødelse til en ny Barndomstid.

Henrik Ibsen er mange Steder i sin Digtning inde paa den samme Filosofi. I Digtet om Abraham Lincolns Mord siger han:

*„Hvor Loven sidder paa Knivens Spids,
og Retten paa Galgen bor,
er Dagningens Sejr mer nær og viss
end her, hvor der myrdes med Ord.
En Vilje vaagen og holder Dom
og knuser hvert Løgnens Bur.
Men Ormen maa først æde Skallen tom,
og Tiden maa først faa krænget sig om
i sin egen Karikatur.“*

Der er en Vilje, som vaager og holder Dom over Menneskelivet. Det er den Vilje, som satte Menneskelivet sit Maal. Og Menneskelivets Maal er Guds Rige med Fred, Retfærdighed og Glæde, disse Kendemærker, som Paulus har givet os paa Gudsriget paa Jord. Men først naar Ormen har ædt Skallen tom, og Tiden har faaet sig krænget om i sin egen Karikatur, saa genfødes Slægten til et nyt Gudsliv.

Det er altsaa Livets ufejlbarlige Lov, som vi forsøger at snyde os fra, eller som vi ikke ønsker at kende. Men

i Historien ser vi dens skæbnesvangre Magt. Den er i Verden, og Verden er skabt af den. I Sejren bor Forliset. Men ud af Nederlagets rygende Tomter gror Opstandelsens Morgen paa ny. En fuldkommen Retfærdighed balancerer Vægtskaalene paa alle Livets Felter. De Mennesker — og det er de fleste — som ikke kan se dette, har aldrig lært at regne med andet end med den lille Tabel. Men Ligningen er altid rigtig. Hvad man sætter ind paa den ene Side af Lighedstegnet, kommer ud paa den anden. Alle Hemmeligheder aabenbares, enhver Forbrydelse straffes, hver Dyd belønnes, hver Uret gøres god. Men det sker som oftest i Stilhed og Ufejlbarlighed. Det er den Verdenslov, som gaar igennem al Historie. Og det vil altsaa sige, at naar Menneskene begynder at indrette Livet efter deres egne selvavede Love, saa kommer Katastrofen.

Og lad os saa gøre et Par Bemærkninger om Chr. Kold. Efter den Definition, jeg har givet af Ordet Poesi, er der naturligvis ingen Tvivl om, at Kold ogsaa var et historisk-poetisk Menneske. Han siger da ogsaa selv: „Hovedhensigten med min Skole er at aabne Livskilden hos de unge. Thi er den først aabnet, da vil det øvrige fornødne vorde dem tillagt af Livets Herre. Som Middel til at aabne den bruger jeg en levende historisk-poetisk Undervisning. Den prosaiske Undervisning kan aabne Tænkningen, men giver hverken Liv eller Varme.“

Alligevel tør jeg nok sige, at det dybeste Naturanlæg var hos Kold som hos Sokrates det filosofiske. Som denne var han vittig, bidende og ironisk. „Først et harmfuldt Piskeslag til Kødets og al Raaddenskabens, og du kan tro, det sved. Saa et kvikt Skæmteord til Naragtigheder og Papegøjevæsenet, vi gaar og vader i“. Saadan har Cornelius Appel engang karakteriseret Kolds Tale.

Kold var i sin Tale moralsk-filosofisk eller historisk-filosofisk, fordi han vidste, at Verden er moralsk. Han vidste, at Forbrydelse og Straf er Tvillingskud fra samme Rod, at Aarsag og Virkning, Middel og Maal, Sød og

Frugt kan ikke skilles ad; thi Virkningen blomstrer allerede i og med Aarsagen. Vi kan ikke halvere Tingene og skaffe os det behagelige alene; thi der er intet Lys uden Mørke, ingen Dag uden Nat og ingen Glæde uden Sorg. „Hver Glædesstund du fik paa Jord, betaales maa med Sorg,“ siger Bjørnson.

Saa er det da maaske ikke Højskolens største Forsyndelse, at den har forladt den historisk-poetiske Tale og erstattet den med Tingenes Tale, som de „sammensvorne“ jo vil hævde, den har. Ret forstaaet er Tingenes Tale den, at alt i Verden har moralsk Karakter. Og den Tale er vigtig, maaske den vigtigste i Øjeblikkets Højskole.

At leve et Guddomsliv paa Jord, som Kold forlangte det, vil vel netop sige at bøje sig ind under og leve Livet i Overensstemmelse med den guddommelige Verdenslov. Forsøger man i al Skrøbelighed det, kan vi vist godt overlade til Vorherre at bestemme Rangforordningen i den anden Verden. Den vil rimeligvis blive foretaget efter en ganske anden Karakterskala end den, som almindeligvis benyttes, naar man bedømmer sine Medmenneskers aandelige Kvalifikationer. —

Vi har i dette Efteraar fejret Jubilæum for Reformationen. Og Kirkens Øverster har atter vandret i Procession med deres Fløjelsmaver og Guldkors, og hvad andre Kors de nu har at slæbe paa, paa det, at alt Folket maatte faa Lejlighed til at beskue deres Herlighed. Og vel sagtens til Ære for den sølle kronragede Munk, som fejede alle Paver, Kardinaler og Bisper med al deres verdslige Dingeldangel til Side og forkyndte det Trøstens gode Budskab, at der er ingen over, og der er ingen ved Siden af Gud i Himlen og en Synder paa Jord. Som saa ofte før var det efter Sigende et Barn, som skulde sige Sandheden. Da den ordensprydede Skare vandrede hen over Frue Plads, og Processionen sluttede med de almindelige Præster, udbrød en lille Pige: „Nu kommer alle dem uden Broche paa!“ — Sandelig træn-

ger vi til en ny Reformation med en frisk Orkan gennem de støvede Kirkehuse. For endnu har man ikke lært, at Reformationen er først og fremmest Luther paa Rigsdagen i Worms, da han trodsede alle Djævle paa Jord og gjorde Vejen fri og aaben mellem Himlen og denne Syndens og Dødens Verden.

Først naar det indses, vil Forholdet blive aabent og frit, saa vi ikke altid behøver at have lønnende Mellem-mænd til at forrette Vagttjeneste mellem Gud og Menneskene. Thi Tingen er saadan og ikke anderledes. Og Verden er moralsk og ikke anderledes. Og det vil altsaa atter sige, at naar Folk ret for Alvor lærer at faa sig selv i Tale, saa behøver de ikke altid at være henvist til at forhandle via saakaldte Autoriteter, Barnepiger, Komitéer, Partiorganer o. s. v. o. s. v.

Vi kommer da tilbage til og kan passende slutte med Sokrates', Kolds og Grundtvigs Tale: Menneskene skal lære sin Gud og sig selv at kende!

Det er nok altid det vigtigste — ogsaa i Højskolens Arbejde. Men det er altsaa ikke Søren Kierkegaards Enten—Eller, men Grundtvigs Baade—Og. Det er det jævne, muntre og virksomme Menneskeliv med Øjet opladt og med de dybe Længsler, der kun fyldestgøres af Glansen fra Evigheden. Og saa er det forøvrigt ganske ligegyldigt, om man fører historisk-poetisk Tale, eller man holder sig til Tingenes Tale. Forstaar man Lislovene, faar man nok engang imellem Lykke til at ud-tale, hvad der i det givne Øjeblik skal siges til Menighederne.

C. P. Corneliussen.

St. St. Blicher i Randlev.

PAA de mange Cykleture rundt omkring i Oddereg-
neen har sikkert mange af Jer ogsaa været i Ran-
lev for der at dvæle en Stund i Mindet om vor store jyd-
ske Digter St. St. Blicher, der fra 1811 og til 1819 levede her
som Forpagter af sin Fars, Niels Blichers, Præstegaard.

Underlig nok er der skrevet saa lidt om Digterens
Randlevtid. Litteraturhistorikerne siger intet om den,
skønt just denne Periode af hans Liv var den lykkelig-
ste for ham, den Tid, han var mindst trykket af Fami-
lie- og Pengesorger. Om jeg lever og faar Tid og Kræf-
ter til Raadighed, er det min Agt at skrive lidt om St.
St. Blicher fra hans Ungdomstid i Randlev Præstegaard,
da han blev sig bevidst som Digter og levede et lykkel-
ligt Liv sammen med sin elskede „Neste“, sin Far og
sine mange gode Venner i Egnen.

Praktisk Landmand duede han ikke til at være, bedre
forstod han sig paa at skrive om Fremskridt i Land-
bruget. Nej, han var Jæger og Digter.

Som Jæger førtes han i Forbindelse med en Mængde
Mennesker baade fra Herregaardenes blanke Sale og fra
de lavloftede Hytter, alle fik de Indflydelse paa hans
Digtning. Dyrghyfærgemanden Ras Munks saftige Histo-
rier gaar igen i hans Noveller fra Hads Herred, og det
skulde gaa underligt til, om ikke der ogsaa findes Re-
miniscenser af Randlevdegnen Jens Jensens utrolige Jagt-
historier, og uden al Tvivl kan vi genfinde i hans Digt-
ning flere af de Krigshistorier fra Napoleonskrigene, som

han har hørt fortælle paa sine Jagtture omkring i Hads Herred. Heller ikke Livet paa de mange af Odderegnens Herregaarde gik Ram forbi. Blicher var Selskabsmand og en skattet Gæst rundt paa de store Godser, navnlig hos det urolige engelske Herskab paa Gyllingnæs, hvis Sprog han talte til Fuldkommenhed. I Novellen „Den hule Eg“ mødes vi med al den brændende Romantik, der udfoldede sig paa Gyllingnæs i hine Tider.

Størst Betydning fik hans Venskab med Sognedegnen Jørgen la Cour i Odder og hans aandfulde Hustru Lotte, f. Guldberg.

Men paa den nærliggende Herregaard, Rodstenseje, kom han nok oftest. Her levede den jagtlystne, noget vidtløftige Kammerjunker v. Voss og hans Hustru Sophie Amalie f. Sehested. Hver paa sin Vis fik de Indflydelse paa St. St. Blicher, og derfor er de en Omtale værd.

Ægteskabet imellem Kammerjunkeren v. Voss og hans Frue var meget ulykkeligt fra først til sidst. I sin Novelle „14 Dage i Jylland“ giver Blicher følgende Omtale af Baron Sonnenthal, der er identisk med Godsejeren paa Rodstenseje.

„Han var en frivol Libertiner, der alle Vegne var ude efter galante Eventyr. Han finder Fornøjelse i at føre sine Gæster med til Gilder hos Egnens Bønder for at vise dem sine smukke Bønderpiger“.

Det er ogsaa ham, der skildrer Livets Løb kort, men tydeligt saaledes:

„Man gaar i Skole, gifter sig, kysser en anden, forøder sit Gods, laaner Penge paa sin Sjæl, øder dem og Pantet, bedrager sine Medmennesker, dør, roses af dem, begravnes og gaar Fanden i Vold.“

Om sit Forhold til sin Hustru siger Baronen til Fortælleren:

„Vi er Antipoder, hun er lutter Følelse, jeg hylder Fornuften, hun sværmer, og jeg tænker. Jeg lever for denne Verden, hun for den anden. Det er ikke min Skyld, at hun har faaet saa forkert en Opdragelse. Da

jeg nu ved, at hun skøtter saa lidt om mit Selskab, saa forskaaner jeg hende derfor saa meget som muligt. Se, det er det hele!“

Om Baronesse v. Sonnenthal d. v. s. Sophie Amalie v. Voss, siger Blicher: „Aldrig saa jeg nogen Kvinde, der ved første Møde indgød en saadan Velvilje og Tillid og tillige paabød en saa uimodstaaelig Ærefrygt. Jeg havde forestillet mig en gammel, af Sorg og Sygdom nedbøjet Matrone, men fandt derimod en rank Kvinde med meget mer end Spor af Skønhed i det ædle Ansigt, dog opdagede man snart Spor af Bekymringer, af beske Taarer paa de blege Kinder og af Træk fra søvnløse, hengrædte Nætter.“

Kammerjunkeren og hans Frue boede i hver sin Fløj af Hovedbygningen; i den ene, hvor han havde hjemme, var der altid Selskabelighed og Lystighed; i den anden hos Fruen, den dybeste Stilhed. Men naar St. St. Blicher var paa Rodstenseje, glemte han aldrig at besøge Sophie Amalie i hendes Stuer eller at spadsere med hende ude i Haven.

De satte Pris paa hinandens Selskab og følte sig tiltrukket af hinanden, hun af hans Begejstring for Poesi og Naturen, og han af hendes blide sværmeriske Sind. Om St. St. Blicher i Løn har sværmet for denne Adelsdame faar staa hen; det kan have sin Mulighed, eftersom han havde et let antændeligt Hjerte. For hende læste han sine første Digte, hvori der endnu ikke var ret meget af Digteraanden, kun af og til kom der Glimt, der pegede i Retning af Digteren i ham. Sophie Amalie fandt hans Digte smukke og delte hans Begejstring for Poesien. Han forærede hende sine Digte, og flere af dem fandtes blandt hendes Efterladenskaber, da hun som gammel, halvglemmt Kvinde døde i Aarhus.

Naar Blicher i Randlev naaede at føle sit Digterkald og fik udsendt i 1814 og 1817 to Digtsamlinger, saa skyldes det nok især hans høje Velynderinde Sophie Amalie paa Rodstenseje, det er hende, der har opmun-

tret ham og kaldt paa Digteren i ham. — Blandt Digtene i disse to Digtsamlinger fra Randlev vil vi bl. a. finde det berømte: „Kær est du Fødeland, sødt er dit Navn,“ der indeholder det skønne Vers:

*Min Fødestavn er Lyngens brune Land,
min Barndomssol har smilt paa mørken Hede,
min spæde Fod har traadt det gule Sand,
bag mørke Høje bor min Ungdomsglæde.*

Sangen har vi sunget tit paa Højskolen og er næsten blevet genfødt ved Carl Niensens dejlige Melodi.

Man vil ogsaa blandt disse Digte finde Sange, der har sit Indhold fra selve Hads Herred, navnlig tænkes her paa „Bjørnkjærs Ruiner“, en Sang, der har faaet en vis Aktualitet, nu da det gamle Voldsted med de dobbelte Voldgrave er blevet udgravet paa Initiativ af Odder Museum.

Tit kom Blicher til Bjørnkjær, dels for at skyde Ræve, dels for at drømme sig ind i Riddertidens Romantik og for paa Stedet ligesom at opleve de gamle herlige Sagn, der er fortalt om Borgen. Foruden Digtet er ogsaa Novellen „Gyldholm“ knyttet til „Bjørnkjær“.

Af andre Noveller, som Blicher har hentet Emne til fra Hads Herred, skal nævnes „En Mordbrænderhistorie“ og „Firkløveret“.

I den første fortæller han om Randlev Præstegaards uhyggelige Brand i 1739, en Mordbrand anstiftet af nogle Kæltringer fra Spøttrup. Præsten Caspar Ernst Hartmann og hans Familie slap ud af den brændende Bygning i yderste Øjeblik,

Da Præstegaarden igen blev opbygget i 1750, satte Pastor Hartmann følgende Indskrift over Døren:

*„Det blotte Liv vi fik i Bytte,
da sidste Gang vi flytted' ud,
En bedre Bolig give Gud,
naar vi igen skal flytte.*

„Firkløveret“ er en Skildring fra en Jagt paa Thunø sammen med „Ras Munk“. Paa Hjemvejen blev Vinden

saa kontrær, at de i Stedet for at lande i Dyngby, endte i Norsminde, hvor de deltog i et Bal og dansede med de blaaøjede, lyshaarede Hadsherredspiger den ganske Nat.

Det var trange Tider, Blicher var Forpagter i, og derfor blev hans økonomiske Omstændigheder i Randlev efterhaanden saa elendige, at han saa sig nødsaget til at søge en anden Stilling. Hans teologiske Attestats gav ham Adgang til at blive Præst. Adskillige Gange havde han i sin Fars Sted prædikeret i Randlev, og om disse Prædikener siger en gammel Kone, at de var korte, men „gromme gue“. Flere Embeder havde han søgt, men uden Held. Tilsidst saa han ingen anden Udvej end at tage hvad som helst, der bød sig; han søgte bl. a. en Skytte- og Skriverplads paa en Herregaard.

Hvad man end kan sige af Vidtløftigheder om Kammerjunkeren paa Rodstenseje, saa skal han have den Ros, at det til syvende og sidst var ham, der skaffede Blicher et Embede. Gennem sin Indflydelse paa højeste autoritative Steder, lykkedes det v. Voss at faa gennemført, at Jagtvennen blev kaldet til Præst 1819 i Thorning Lysgaard. Det var hans Barndomsegn, og i mere end en Forstand kom han nu hjem, hjem til sin Hede, til det Kongerige, i hvilket han aandelig talt regerede uindskrænket. Kun i 6 Aar blev han her. Embedet var for lille. Gælden og Børneslokken voksede Aar for Aar. Han søgte og fik sin Farbrors store Kald Spentrup v. Randers, og her er det navnlig, hans Digtning og folkelige Arbejde udfolder sig.

Det var ogsaa i Spentrup 1838, at han gennem en Notits i Randers Avis erfarede Sophie Amalies Død.

Den gamle Frue maa have følt sig meget ensom paa sine sidste Dage. Efter sin Gemals Død flyttede hun til Aarhus og boede i en Gaard paa Mejlgade. Her sad hun „i sin Blindheds Nat“ og har vel kun haft saare faa glade og lyse Minder at dvæle ved.

Kun tjenende Personer omgav hende i Dødsstunden

Men Præsten i Spentrup glemte hende ikke. Han blev stærkt grebet og dybt rørt ved Budskabet om sin gamle Venindes Død, og d. 7. Marts 1838 stod der i Randers Avis et Digt af St. St. Blicher at læse.

Her kun et Par Vers:

Sophie Amalie.

*Der var en Tid, da du i Skønbeds Fylde
den fagreste blandt Tusind Kvinder stod;
du hørte dig i Suk og Sange hylde.
Du saa Tilbederskaren ved din Fod.*

*Du visned' langsomt hen — det sidste Blad
af forhen frodig, nu fortørret Stamme,
saa ensom du i Blindbedsnatten sad,
den sidste Gnist af forhen mægtig Flamme.*

*Men om end ingen anden mindes dig,
skal jeg dog ikke dig i Døden glemme,
dit Bord, dit Bæger tit har kvæget mig,
mild hørte du min første Digterstemme.*

Dette Digt kendes kun af saare faa, idet det ikke er taget med i Blichers almindelige Digtsamlinger, men det fortjener at blive kendt og læst.

Thorv. ^{sen} Madsen.

Venlig Hilsen og glædelig Jul til gamle Elever!

Ungdomsarbejdet i Finland.

FINLAND og det finske Folk har — uden for Bjørksten — Gymnasternes Kreds — staaet de fleste herhjemme fjernt og ukendt. Det vil blive anderledes i Fremtiden, efter at en meget stor Part af den danske Højskoles Arbejdere i Sommer har deltaget i det nordiske Højskolemøde paa Folkehøjskolen i Lathi.

Og det bør være anderledes! Den fjerde Streng i de nordiske Landes Instrument klinger fuldt og tonende. Vi, der besøgte Finland, lærte ikke blot finsk Højskoleliv at kende, men mødte ogsaa et Folk i Arbejde og Fest paa en saadan Maade, at det længe vil virke i vore Sind. Bedre end før vil vi kunne fortælle om et Folk, der har saa meget tilfælles med de øvrige Nordens Folk — og alligevel helt er sig selv i Forudsætning og Livsytring.

Det finske Folk har haft Oplevelser og gjort Erfaringer, vi herhjemme ikke har oplevet Mage til i Mands Minde — Sønderjyderne maaske undtaget. I Aarhundreder har Kampene om Herredømmet i de tusind Søers Land bølget frem og tilbage. Saa at sige hvert Sogn og hver By har sin Slagmark. Slægtled efter Slægtled har ofret sine, indtil det sidste i Frihedskrigen 1917—18 befriede sig for det russiske Aag.

Paa denne Baggrund maa Ungdomsarbejdet i Finland vurderes. Gang paa Gang bøjedes Folket som en Pilevaand, men rettede sig igen som en Springfjeder. Sejghed og Udholdenhed, dyb Religiositet, Trofasthed og Nationalstolthed har baaret Finnerne frelst gennem Striden.

„Jag säg et folk, som kunde allt,
 blot ej sin ära svika,
 jag säg en här, der frös och svalt
 och segrade tillika.“

Disse Ord af Runeberg har givet det finske Folk en Arv og Forpligtelse, der præger alt Nutidsliv i Finland — ikke mindst den unge Slægt.

Det nationale maatte blive alt afgørende, er det afgørende i det finske Ungdomsarbejde i Dag. Ellers arbejdes der i de forskellige Ungdomssammenslutninger vel omtrent som herhjemme. Dog har Sang og Musik en langt større Plads der end her. Med sjælden Hengivenhed og Sangevne synger Finnerne deres vemodige Sange om Fosterlandet og dets Skæbne, Folket og dets Liv, Fortidens Strid og Fremtidens Syner. Det finske Sprog er et godt Syngesprog. Dets Bøjelighed og Smidighed og dets mange Selvlyde giver Klang og Fylde. Hvor vi kom hen, blev vi modtaget med Korsang — altid ledet af en Kvinde, og de sang, saa vi mange Gange glemte baade Tid og Sted.

Ogsaa „fysisk fosträn“, d. v. s. alsidig legemlig Uddannelse i mange Slags Idræt, er en Hovedfaktor i Arbejdet for finsk Ungdoms Opdragelse. Det er ingen Tilfældighed, at Finland ved hver Olympiade har mange Medallevindere og kommer højt op i Rækken blandt de konkurrerende Nationer. Der findes et Stadion ved hver større Landsby. Forsamlingshuse, Idrætspladser m. v. er mange Steder Ungdommens eget Arbejde og Ejendom. Svømning er der rig Lejlighed til ved Kysterne og i de 66000 Søer inde i Landet. I Sommer har man desuden bygget en Idrætskøleskole færdig, der af sin Art sikkert er noget af det mest moderne og tidsvarende i Verden. Den har kostet 10 Mill. Mark at bygge og skal være Midtpunkt for Uddannelsen af Ungdomsledere.

Bygningerne er opført af Staten, og bygget ved Hjælp af Straffefanger. Ved vort Besøg boede de endnu derude, omgivet af høje Pigtraadshegn — en dyster Modsætning

til det frie, frejdige Liv, der ellers prægede Stedet. Fangerne har ogsaa anlagt Boldbaner og Sportspladser, der ligger i Skovene deromkring. Ligeledes har de bygget den nye 4 km lange Vej, der fører derud.

Skolen er med Vilje lagt paa en fredelig Plet langt inde i Landet. Vi finder den dybt inde i Skovene ved Vierumöki, som den nærmeste Station hedder. Den 5 Etager høje hypermoderne Skolebygning er et helt Palads at se til, som den rank og festlig stiger op mellem de slanke, gyldenbrune Fyrrestammer. Den ligger paa Randen af en meget dyb Kløft. Ad Trapper og stejle Stier naar vi Bunden, hvor en lang, smal Sø spejler Omgivelserne. Her findes Skolens Badstue, Finlands fineste, siges der. Det var det første af Skolen, som blev bygget.

Til hver Gaard i Finland hører en Badstue, et Bjælkehus med eet Rum. I det ene Hjørne staar en stor, flad Ovn beklædt med indmurede Kampesten. Rundt langs Væggene er der lange Træhylder. Alle Gaardens Folk bader Lørdag Aften. Der fyres da i Ovnen, saa Stenene bliver ophedede. De bliver derefter overhældte med Vand, og den hede Damp fylder Rummet. Bade-gæsterne, der ligger rundt paa Hylderne, kommer til at svede stærkt. De bliver piskede med Birkeris og til Slut overhældte med koldt Vand.

Forholdene ved Idrætshøjskolens Badstue er større og mere moderne; men Fremgangsmaaden ved Badningen er den samme. Adskillige af vore Højskolelærere, Lærere og Forstandere prøvede denne Nydelse. Efter det varme Bad sprang mange paa Hovedet i Søen og benyttede Lejligheden til en Svømmetur i det klare Vand.

Foruden Arbejdet for almen Dannelse og fysisk Opdragelse har det finske Ungdomsarbejde et Indslag, vi ikke kender herhjemme. Det er „Findlands Skyddskär“. Skyddskär betyder Beskyttelseskorps, et frivilligt Folkeværn, der i paakommende Tilfælde kan tilsluttes Hæren, være med til at opretholde Ordenen indadtil og forøv-

rigt ogsaa paa anden Maade træde i Samfundets Tjeneste.

Navnet optræder første Gang omkring Aarhundredskiftet, da der begyndte at blæse en meget skarp Vind fra Ruslands Side. Disse Skyddskår opløstes dog atter, da Forholdene i Landet blev mere betryggende. Men i 1918 dukker de op igen, og under General Mannerheims Ledelse deltog de i den sejrgivende Frihedskrig, hvor Finland løsrev sig fra Rusland. Disse frivillige Korps udgjorde Landets eneste Krigsmagt, indtil den alm. Værnepligt blev indført. De tæller nu ca. 100.000 Deltagere og er Landets største Ungdomsorganisation. Hvert af Finlands ca. 500 Sogne har sine Skyddskår med egne Skyddskårshus (Forsamlingshuse). Øvelserne foretages i Fritiden under Ledelse af Officerer fra Hæren. Aktiv kan man blive ved 18 Aars Alderen. Aldersgrænsen opad afhænger af Vedkommendes fysiske Konstitution; men Mænd af alle Aldre er med i Arbejdet, de ældre dog mest som Raadgivende. Den nuværende Præsident Svinhuvud er Skyddskår og har været Befalingsmand.

Ogsaa de unge Kvinder er organiserede. De kalder sig „Lottaer“ — efter Marketendersken Lotta Svärd i „Frændrik Ståls Sögner“ — og de bærer deres egen klædelige Uniform. De uddannes i Samaritertgering, Madlavning, Tilberedning af Tøj og er som deres mandlige Kammerater aktiv i det almindelige Ungdomsarbejde.

Næsten alt det egentlige Ungdomsarbejde i Finland er samlet i disse to Organisationer. Skulde der gives en dansk Parallel, maa det blive De danske Skytteforeninger efter 1864, da man herhjemme i fuld Alvor sang Mads Hansens:

*Til Vaaben Brødre, tag Bøssen fat,
vor Bane vi ved, vort Maal er sat.
Og Maalet er Danmarks Frelse!*

Men Arbejdet i Finland er stærkere organiseret, Deltagerne bærer Uniform, har Musikkorps o. s. v.

Man forstaar kun denne stærkt militærprægede Ung-

domsbevægelse, naar man kender Finlands Historie. Gang paa Gang har Finnerne været henvist til at kæmpe i spredt Fægtning i deres udstrakte Land. Disse mange Kampe og de Hundreder af Eventyr har ikke blot sat deres Præg i den finske Digtning, men ogsaa paa Folkets Nutidsliv. Overalt træffer man endnu Mænd, der har deltaget i Frihedskrigen, og hvert Sogn har sine Mindestene, der fortælles om dem, der ofrede Livet for Finlands Frihed.

Den Dag i Dag frygter Finland den store Fjende mod Øst. Men Selvopgivelsestanken ligger Folket fjernt. Ikke blot Ungdomsarbejdet; men hele det finske Folks Virke er Udtryk for en Værn- og Nyrejsningsvilje, der — uanset hvordan man ellers er indstillet — gør et stærkt Indtryk paa den, der første Gang bliver ført til et Møde med den.

C. H. Daugbjerg.

Livet skal leves.

GAAR man i Rundkreds om sig selv som Hunden efter sin Hale, hvad faar man da? En ensidig og snæversynet Tankegang uden Indtryk og Fornylse. Man udsætter sig ikke for Kritik, ej heller for Fristelser eller Fejltrin, for man gaar stadig rundt i den gamle Fure uden Tanke for andet end netop at passe den. Er det da Meningen med Livet? Jeg tror dog, Nej.

Livet med alle dets Muligheder er vel næppe givet os for at ligge ubenyttet hen. Og det, at vandre lige ud ad den slagne Landevej uden at se hverken til højre eller venstre, giver hverken en selv eller nogen anden Bevis for, hvor stærk man er overfor de Fristelser og Sorger samt Fejltrin, som findes i Grøften langs Landevejen. Uden at prøve noget og vove noget: ingen Oplevelser, intet Indhold. Skuffede Forventninger giver Sorg. Fejltrin giver Erfaringer. Men Oplevelserne baade de store og de smaa giver Indhold. Det gælder blot om, at de Oplevelser, lyse og vemodige, vi har, ikke aflejres i Sindet som løse Lag, der bagefter kan pilles fra hinanden Lag paa Lag, ligesom Per Gynt pillede Løget, og til sidst var der intet tilbage.

Livets Genvordigheder kommer vi ikke udenom, og at Lykken ofte er en stakket Gæst maa ogsaa erkendes. Men netop derfor kræver Sindet en Modvægt, for at man ikke skal bøjes i Støvet.

Vel, de fleste Mennesker jager fremad Dag efter Dag i en rastløs Higen efter noget, de ofte ikke ved, hvad er. Kun enkelte Dage er det, som man staar stille og ser til-

bage paa Tiden, der svandt, og det er for de fleste Menneskers Vedkommende et saare skiftende Billede, der viser sig for det indre Blik. Fortiden kan ikke ændres. Vi maa leve i Nuet og faa det bedst mulige ud af de Materialer, vi i Øjeblikket har i Hænde. Ikke saadan, at man glemmer alt omkring sig, Fremtiden kan man ikke helt lukke ude af sine Tanker og Forventninger. Og Fortiden fører sin egen stille Tale, Mindernes Væld giver Rigdom, giver Livskraft, ja, giver „Smil gennem Taaren“. Det er jo samme Traad, der gaar gennem det hele og knytter det i nøje Forbindelse med hinanden. Livets Traad gør det ene afhængig af det andet, til den brister og intet er mere. „I Sorgen findes de dybeste Klange. I Mulmet fødes Lys og Styrke tfl den kommende Dag, og under de haardeste Slag spændes Livskraften som en Staalbue“.

For nogen Tid siden talte jeg med en midaldrende Kvinde, der i Samtalens Løb udtalte Ordene; „Ja, jeg har endnu ikke levet en Dag saa god, at jeg ønsker, jeg kunde opleve den igen“. Jeg mindede hende om forskellige Ting, som hun dog burde mindes med Glæde og Tak. „Men saa alt det onde, andre har forøvet imod mig gør, at Glæden helt bliver borte. Jeg har mistet Troen, jeg er færdig med Livet. Min Vej var Sorgens Vej, og den førte mig ikke til noget godt“. Der var en uendelig Bitterhed og Trods i hendes Ord, som jeg ikke siden har kunnet glemme. Det var skuffede Forventninger fra Ungdomstiden, der havde lagt sig som en bitter Skal udenom hendes Liv og Tanker. Hun havde aldrig kunnet tilgive dette og ikke haft Kraft til at løsrive sig fra dets hæmmende Virkninger.

Der er et gammelt Ord, der siger: „Mennesket er ikke lykkeligt, før end det har lært at lide“. Kunde man lære det fra Ungdommen af, vilde mange spares for meget.

Naar man i Ord eller Gerning møder noget, der gør Indtryk paa Sindet, er man tilbøjelig til at drage en Sam-

menligning med' sig selv eller Begivenheder i ens Liv. Men Betingelsen for at kunne drage en saadan Sammenligning er da, at man kender Bevæggrundene til den eller disse Begivenheder, der fik saa afgørende Betydning for vedkommende Menneskes Liv. Hvor ofte dømmes vi ikke skaanselsløst uden at kende den dybe Bevæggrund til et Menneskes Handling. Ethvert Menneske har Ret til at leve sit Liv uden at være støbt i nøjagtig samme Form som den eller den. Hvor Livet lukkes ind og opleves, sker der noget; thi der er det menneskelige i stadig Vækst, „men det er svært at se stort paa Livet og tænke stort om hinanden“.

Senere hørte jeg Omtale af den nævnte Kvindes Liv. Ordene bed sig fast i min Erindring. Saadan er Livet her; men det virkelige Liv er dybere og højere end Menneskets Bestemmelse om Livet, og deri tror jeg, den Modvægt ligger, som vi alle mere eller mindre trænger til.

Venlig Hilsen og glædelig Jul.

Betty Østergaard.

1930—31.

Fred paa Jord!

ER de ikke vidunderlig skønne disse Blomster“, sagde en ældre Frøken til mig engang, „kan de ikke rigtig begejstre dit Sind, saa du kan faa Lyst til at gaa i Krig og slaas for dit Land?“

Jo, vist var Blomsterne kønne, og vist er det forlenet med ædel Daad og Romantik at tale om Krigen i Fredstid.

Overfor „Østsjællands Folkeblad“ fortæller Gros. Mathiesen, som var med i Verdenskrigen: „Jeg har aldrig læst nogen Skildring af Verdenskrigen, der bruger Overdrivelser. Det med Heltedaaden er en dundrende Løgn, den eksisterer ikke. Vi var ikke Helte, vi var Kujoner, og Angsten steg fra Dag til Dag. Det er ikke et Tilfælde, naar der paa de tyske Sindsygehospitaler sidder 54000 Sindsyge“.

Kan der tænkes nogen mere ynkelig og ussel Død, end ligge i en Skyttegrav og værgeløs lade sig snigmyrde af en Bombe, enten den indeholder Sprængstof, Gas eller — Bakterier.

Nej, den, som bruger al sin Energi, ikke til at gøre andre Fortræd, men til at hjælpe Mennesker, der er i Nød, ja, maaske med deres eget Liv som Indsats, om dem kan man med Rette sige, at de dør Heltedøden.

Jeg nævner i Flæng. Ammundsen, Florence Nightingale, Karen Jeppe og mange foruden dem levede og døde som Helte. Det er værd at bemærke, at Kvinden, det svage Køn, har ofte med sin blide Haand og varme Hjerter vundet større Slag, end mangan en Mand med al sin fysiske Styrke.

I alle Lande er Mord forbudt, og alle hæderlige Mennesker finder Mord modbydeligt. Legaliseret Masse-mord er derimod ikke alene tilladt, men man hædrer ovenikøbet dem, der ofte paa den mest bestialske Maade myrder uskyldige Mennesker. Soldatermordet er det vederstykkeligste af alle Slags Mord.

Der findes endog Præster, der med Bibelen i Haand velsigner Kanonerne; men disse Mennesker forkynder ikke Guds Ord, nej, det er Satans Evangelium. I den danske Hær har man nylig indsat dertil særligt indstillede Præster, som antagelig skal dulme Soldaternes Samvittighed.

Det som vi lærte, fra vi var ganske smaa, først af Mor og Far, senere i Skolen, paa Højskolen, i selve Livet, det, som er de kristnes skrevne Lov, og Hedningernes uskrevne Morallov nemlig: „Du maa ikke ihjelslaa, du maa ikke stjele, du maa ikke begære din næstes Ejendom o. s. v.“ gælder ikke i en Krig. De juridiske Love, saavel skriftlige som stiltiende Overenskomster annulleres. Frihed og Ret afløses af Vold og Magt.

De fleste husker endnu 1914, jeg omend kun vagt. Mange var der, som beruset af Rosernes Duft opfattede det som sin Pligt, at slaa Brødre ihjel, navnlig hvis de boede syd for Grænsen.

I 1918 havde man faaet nok selv som Tilskuere, man aandede befriet op. Gud ske Lov! Nu fik man da ikke Krig mere i vor Tid. Landene var udmattede, og Krigen havde virket til Skræk og Advarsel for de næste Generationer.

Selv den vindende Part taber i en Krig (Ligesom i Arbejdskonflikter). England skulde efter Beregning have afviklet sin Krigsgæld i 1990. Det bliver altsaa Børnebørnene, der skal betale den Krig, Bedsteforældrene førte.

Man oprettede Folkenes Forbund, der skulde mægle og den internationale Domstol, der skulde dømme Parterne imellem. Vi havde dog saa sikkert haabet, at Fol-

keforbundet engang skulde blive Europas, ja, Verdens Forløser. Ak! Folkeforbundet blev Efterkrigstidens største Skuffelse.

Tyve Aar efter forbereder man den næste Krig med en Iver og Galskab som aldrig før; forsæt lig og maalbevidst, som naar man samler Ved til et Baal. Flere Gange, ikke mindst i disse Dage, har man revet Tændstikker i Nærheden af det tilrettelagte Baal. Men det er ikke stort og ikke brandfarligt nok endnu.

Der kan bygges et Arbejderhjem, og Behovet efter disse er uendelig stort, for hvad det koster at fremstille en eneste Bombe. En Sprængbombe er tilstrækkelig til at ødelægge Lillebæltsbroen og et Par Stykker til Storstrømsbroen.

Vi har nylig været Vidne til, at en europæisk Stormagt tilintetgjorde Verdens ældste Kejserrige, uden det i mindste Maade havde krænket andre Landes Rettigheder.

Da Hærførerne engang havde haft Held til ved Hjælp af hypermoderne Flyvemaskiner, Gas og Brandbomber at myrde ikke alene barfodede Krigere men Røde Kors Mandskab, Kvinder og Børn i tusind vis, da festede man i den ældgamle Kulturstad Rom, hvor selve Paven har Residens.

Den særprægede norske Samfundsreformatør Dybvad Brochmann, der i disse Dage er paa Foredragstourne i Danmark, siger; „Ikke et fornuftigt Menneske i hele Skandinavien ønsker Krig. End ikke Musolini, Hitler eller Stalin. Hvorfor faar vi saa alligevel Krig? Fordi Diktaturlandenes mægtige Militærapparater er en Trussel mod Freden. Fordi man kan organisere Krigen, men ikke Freden.

Har vi danske fornuftigt nok indset, at vi ingen krigsmæssige Opgaver har at løse? Thi hvis ikke vort Diplomati ligesom i 1914, er i Stand til at holde os udenfor, naar Uvejret bryder løs, da er vi alligevel prisgivet; thi overfor Stormagternes tusindtallige Flyvemaskiner og Militærordninger paa hundredvis af Millioner, har vi alligevel ingen Chance.

Ophæv Krigens Aarsager. Den sociale Uret. Afspærings- og Selvforsyningspolitikken, det sidste er økonomisk Selvmord, et ægte Barn af Militarismen.

Ikke et fornuftigt Menneske vil bestride Rigtigheden af denne Paastand: „Men“, siger man, „det er Forholdene udefra, der har paatvunget os dette, og det er de andre, der skal begynde“. Ikke et eneste Land Verden over er der, uden de skriver det samme, det er de andre, det er alles Kamp imod alle.

Danmark har før været Foregangsland, og Folk er kommet fra de fjerneste Egne for at studere danske Forhold. Hvorfor saa ikke i Danmark begynde med det, som alle kalder fornuftigt og rigtigt? Et Land, der kan destruere I Kl. Fødevarer, kan vel ogsaa destruere Vaaben.

Man mener, at noget maa der gøres, saa opretter man en Gaskommission og et Luftværn til Beskyttelse af de Civile. Imidlertid har Sagkundskaben slaaet fast, at overfor et Luftangreb paa en By staar man fuldkommen magtesløs. „Hver Mand, Kvinde og Barn sin Gasmask“, hedder det, og disse sælges for halv Pris til Private.

Nu sender den eventuelle Fjende jo ikke i Forvejen sin Gas til Analyse inden Angrebet, og da man stadig fremstiller nye Gasarter af mere og mere djævelsk Karakter, er der en til Vished grænsende Sandsynlighed for, at Maskerne i givet Tilfælde ingen som helst Nytte vil gøre.

Naar man faar oplyst, at et af Kommissionens Medlemmer ogsaa fremstiller Gasmasker, tvivler man noget paa, at det er Filantropi og Menneskekærlighed, der er Initiativets Ophav. En Fabrik fremstiller baade Giftgas og Gasmasker. Til Krigsministeren reklameres med Gas, som ingen Maske kan beskytte imod. Til Befolkningen reklameres med en Gasmask, der gør Bæreren immun overfor alle Arter af Gas. Iøvrigt er en Maske ikke nok, der skal en hel Gummidrægt til ogsaa, da Sennepsgas trænger ind gennem Huden. — Hvor sindsvagt det hele er, faar man et levende Indtryk af, naar man hører, at

et Styrelsesmedlem i Luftværnsforeningen, ogsaa er med i Ledelsen af en Fabrik, der fremstiller et Produkt, der er anerkendt over hele Jorden, som et af Nutidens bedste Mordvaaben, nemlig det danske Rekylgevær. Et saadant „Værn“ betegnes ved sit rette Navn som, Svindel.

60% af Rekylriffeleksporten til europæiske Lande er det sidste Aar afgaaet til Portugal, sikkert videre til Oprørerne i Spanien. Bagefter tillader Autoriteterne, at man sender Hjælp til Partifæller, der lider Nød under den spanske Borgerkrig. Hvad om man forinden i Stedet havde forbudt Vaabeneksporten?

Det er en kendt Sag, at Rustningskapitalen er international. Under hele Verdenskrigen var Tyskerne udsat for, at blive dræbt af engelske Granater, forsynet med Sprængstoffer fra Krupp i Hessen.

Der er intet til Hinder for, at Arbejdere og Funktionærer hos „Det danske Rekylriffel Syndikat,“ kan falde som Offer for deres eget Værk.

I dette Efteraar afholdtes her i København en Kongres af Krigsinvaliden. Det var Mennesker med et Udseende saa grumt, at det ikke er til at beskrive. Der var ikke Spor af Romantik eller Begejstring tilbage. For nylig afholdtes et Fredsorganisationsmøde i Grundtvigs Hus, under Diskussionen sagde en Sønderjyde: „Til den sidste patriotiske Taler vil jeg sige: „Jeg vil ikke ønske for dig, du skulde opleve det samme som jeg, da jeg under Krigen blev slæbt 1500 km bort fra mit Hjem, min Kone og Børn.“

Bismarck sagde som Olding: „Jeg er Skyld i 80.000 Menneskers Død. Skyld i Sorg, Taarer og Elendighed. Der er intet godt kommet ud deraf. Jeg har kun een Dag at glæde mig til. — Den Dag jeg aldrig skal vaagne mere“.

Nu kan min ærede Læser sige: „Denne Artikel egner sig ikke for en Højskoles Elevskrift. Jeg læser Bøger og gaar i Teater for at opleve noget smukt og fornøjeligt.“ Ja, hvis man vil bedrages, skal man ikke ogsaa men kun

læse f. Eks Morten Korch: „Der laa saadan et nydeligt Hus lige ved saadan en yndig Skov. Her boede en Mand og en Kone, der holdt saa meget af hinanden, de havde nogle nydelige og velopdragne Børn“.

Saadan kunde Livet være; men det er det bare ikke.

Der staar skrevet: „Den, som griber til Sværdet, skal selv omkomme ved Sværd“. Lad os da, som Oxfordbevægelsen byder, begynde med at omvende os selv, ikke andre. Saa længe vi ikke selv tror paa Freden, tror paa, at Mennesket oprindeligt er godt og gerne vil det gode, da formaar vi intet at udrette overfor andre.

Naa, ja, lad os bl. a. ogsaa læse og lære af Morten Korch, der siger, at han lader ikke sin Bog ende med Kærlighed, nej, han begynder med Kærlighed paa første Side.

Lad os huske, at det andet store Bud i Loven lyder: „Du skal elske din Næste som dig selv“.

I Julen vil alle Mennesker gerne være gode mod hverandre, og det er kun godt; men Aaret har 364 andre Dage, hvor der er Lejlighed til at være gode mod hverandre.

Naar nu om kort Tid Kirkeklokkerne ringer Julen ind, fyldes Menneskenes Sind med Fred og Glæde. Lad denne Fred og Glæde rodfæste sig, saa den kan vare ved til det bliver Jul igen. Lad os saa inderligt haabe og ønske, at de danske Kirkeklokker aldrig skal bruges som Alarmklokker; men kun kalde sammen til Forkyndelse af Glædens Evangelium: Fred paa Jord!

p. t. København, Decbr. 1936.

Edvind Lindquist.

Fra Fastelavnsfesten.

Se, min Bestilling det er den at være Mælkedreng,
 det er en rask Bestilling, ja, men somti er den streng,
 hver Morgen skal jeg Byen rundt, og selv om det er sundt
 at færdes meget ude, kan det hænde, jeg faar ondt
 i mine Skanker — naar jeg vanker
 om fra Sted til Sted i mine egne Tanker.

Men, noget skal man være jo, ja det er sandt og vist,
 og for en Mælkedreng da bliver Livet aldrig trist,
 thi alle Folk bli'r lystige ved Mælkeklokkens Klang,
 og lige med det samme er jeg der, ja, Tju og Bang,
 op ad Trappen — ned ad Trappen,
 mens »han selv« den søde Mælk af Vognen tapper.

Og helt til Byens Yderkant vor Rute daglig gaar,
 der er det man de store Flasker og Portioner faar,
 der finder jeg en Skole, hvor man nok kan tage fra,
 hvor alle Kærnekarlene skal kraftig Føde ha',
 Mælk og Fløde — Kinder røde
 har de hittet sig fra dengang de gav Møde.

Det er et højst gemytligt Sted at ha' en Kundekreds,
 man smittes let af Gutterne, saa man bli'r veltilfreds,
 man ser og hører mange Ting just der fra Dag til Dag,
 og der er altid godt Humør i deres brede Lag.
 Lidt Ballade — de vist ha'de,
 med en Københavner, der blandt dem tog Stade.

Den meste Tid af Dagene paa Bænkene de er,
 mens meget godt de hører og i Fantasien ser,
 tre Morgentimer sidder de i samme Stilling vist,
 saa laver de lidt Gymnastik i Salen her til sidst:
 »Kom saa Jeppe — du maa steppe«,
 siger Jørgensen, men Jeppe ryster næppe.

Saa kimer Klokken vældig højt til Middagsmad, og da den allerstørste Ivrighed de vistnok vise ka' —
 og den som saa ej snakker højt, men spiser Tiden hen,
 han ta'r sig sytten Pund i sytten Dage — Hillemænd.
 Fire Piger — glade stiger
 ind i Køkkenet, hvor Fruen Ordrer giver.

Det er en herlig Ungdomsflok fra alle Kanter a',
 der just fik Lyst ved Vintertid paa Skolen hen at ta',
 men Heldet stod dem troligt bi, de kan hinanden gi',
 en ægte Kammeratskabsvinter med lidt Alvor i.
 Hermans Latter — kvikker atter,
 hvis en enkelt een i Søvnen bort sig dratter.

Og har saa en og anden saad'n lidt Kanter,
der staar frem,
 da hentes »Slibestenen« frem fra Pultekamrets Gem,
 saa slibes der og files til i al Gemytlighed,
 til Lattersalven vederkvæget har det ømme Sted.
 Bøgh han smiler — mens han piler
 ud og møder Ellen, der imod ham iler.

Den sidste Del af Dagene med Timer er besat,
 man slider og man orker løs fra Morgen og til Nat,
 naar Aftensangen toner ud, ja, saa er Dagen gaaet,
 og man kan da jo ogsaa si', at den er gaaet med no'et.
 Saa i Lullen — i Lullen,
 sover vi over os i Morgen bli'r den ulden.

Forleden Dag jeg hørte det, at Skolen sku' ha' Fest,
 jeg kunde ikke modstaa da at ta' derhen som Gæst,
 jeg haaber, at man vil tilgive denne Dristighed,
 og at jeg ogsaa tog en lille rød Veninde med,
 kønne Sager — frem vi tager
 nu og deler ud til jer vort hele Lager.

Aaret, der svandt.

*Og Aarene, de rulle og skiftes om paa Jord,
og vore Navne glemmes som Sne, der faldt i Fjor,
og Slægt efter Slægt segner hen paa Nornens Bud;
men hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud.*

JA, Aarene de rulle og skiftes om paa Jord. Mon der er nogen Steder, at Tiden gaar saa hurtigt som paa en Højskole? De fleste, som har været 3 eller 5 Mdr. paa Højskole, vil vist indrømme, at naar man er kommet over de første Par Dage eller den første Uge, saa er det ligesom Tidens Hjul sætter Farten op, Dagene næsten løber fra en, og uden at man rigtig forstaar det, er Tiden gaaet. Man ønsker somme Tider, blot man kunde standse Farten lidt, der var saa meget, man gerne vilde naa, inden Holdet skal spredes for maaske aldrig mere at samles igen. Det lader sig imidlertid ikke gøre, og prøver man nærmere at tænke over det, ønsker man det nok heller ikke, for det er jo netop Tegn paa Ungdommens Livsmod og Virkelyst, eller hvad man nu vil kalde det, at Tiden gaar hurtigt, og selv om Slægt efter Slægt segner hen paa Nornens*) Bud, saa er hun (i denne Forbindelse tænker jeg paa den danske Højskoleungdom) stadig lige ung og ser lige yndig ud.

Der siges saa meget om Tiden og Ungdommen i vore Dage, men det blev der ogsaa i tidligere Tider, det skal muligvis til, og bliver det sagt paa en god Maade, kan

*) Nornerne i den nordiske Gudelære er de tre Skæbnegudinder, Urd, Verdande og Skuld (Fortid, Nutid og Fremtid). De sidder ved Urds Brønd og vander af den Ygdrasils tre Rødder, som ender der; de raader over Guders og Menneskers Skæbne. Naar et Menneske født bestemte Nornerne dets Skæbne (spandt dets Livsraad).

det ogsaa virke vejledende og opdragende, men saa længe Ungdommen kan holde sig ung i Ordets bedste Betydning, da behøvær vi ikke at se alt for mørkt paa Fremtiden, for da skal de unge nok tage de Opgaver

Fra de fornøjelige Stunder.

op, som de ældre føler overstiger deres Kræfter. Og det er jo ogsaa dette, — naar vi hos vore Elever møder det ægte ungdommelige, — der giver os Tro paa og Kræfter til at gøre et Arbejde i Højskolens Tjeneste.

Der fortælles, at en Dag mødte Sokrates i en af Athens Gader en ung Mand, der havde et tiltalende Ydre, og han besluttede at gøre ham til sin Discipel og Ven. Han spærrede ham Vejen med sin Stok og spurgte ham: „Ved du, hvor man kan købe Brød og Kød?“ — „Javel,“ svarede Xenophon (saadan hed den unge Mand) „du kan faa disse Ting paa Agoratorvet.“ — „Og ved du,“ fortsatte Sokrates uden at sænke sin Stok, „hvor man kan købe Klæder og Fodtøj?“ „Ja,“ svarede den anden og fortalte, hvor Skræderen og Skomageren boede. „Det er meget godt; men siden du ved saa mange nyttige Ting, unge Mand, saa kunde du maaske ogsaa sige mig, hvor man lærer at blive et godt Menneske?“

Denne Gang tav Xenophon og rødmede. Sokrates sagde da til ham; „Hvad nytter det at vide alt det andet, naar du ikke kender den eneste Ting, som det er nød-

vendigt at vide? Og hvad Brug vilde du gøre af al din øvrige Viden, hvis du ikke forstod at bruge den i det godes Tjeneste.“

Da Xenophon nu blev forvirret over Sokrates' Tale og skammede sig over i saa lang Tid at have overset den vigtigste Lære i Livet, sagde den vise til ham: „Kom med mig, saa skal vi studere denne Videnskab sammen.“

Der er ganske vist ingen af os, der tør give sig ud for at være en Sokrates. Alligevel tør vi sige til de unge: „Kom med os, saa vil vi prøve at studere denne Videnskab sammen.“

Vi vil ogsaa gerne hjælpe de unge med at finde, hvor de kan købe Brød og Kød, og hvor de kan faa Klæder og Fodtøj, med andre Ord, hjælpe dem med at dygtiggøre sig til deres fremtidige Gerning, for det er ogsaa godt, og det er en Nødvendighed for at leve. Vi er nu engang sat her paa Jorden, og Forholdene er saadan, at vi skal beskæftige os med disse Ting. Men det vigtigste er i vore Dage som i Sokrates' Tid at lære at blive et godt Menneske, saa bliver Klogskaben anvendt i det godes Tjeneste.

Naar jeg nu skulde prøve at fortælle lidt om Aaret, der svandt, saa er der jo saa meget, man gerne vilde nævne, baade det vi oplevede sammen i Skolestuen, og det vi delte med hinanden ved andre Lejligheder, men

Jeppé og Georg.

Fy og Bi.

naar mine Tanker til at begynde med har formet sig som det foregaaende, saa er det vel nok fordi, vi gerne vilde, at det skulde være Understrømmen i hele vor Undervisning. I hvor høj Grad det er lykkedes, maa I svare paa.

Vi begyndte Vinteren med lidt flere Elever end Aaret før, og vi var hurtigt i Gang. Det var en Fornøjelse at komme ind til Timerne, for Eleverne kunde lytte til det, der blev fortalt, og de kunde ogsaa arbejde selvstændigt, naar det blev kræ-

vet. Ved Aabningsmødet talte Pastor Lykke og jeg, og

Intrigerne.

vi kan altid glæde os ved stort Besøg til vore Aabningsmøder. Ved vore Maanedsmøder inden Jul talte Forst. Hattinger-Jacobsen, Elbæk, og Pastor Knudsen, Ørting, og det var gode Ord, der lød. I Januar havde vi For-

„Februar.“

fatteren Jørgen Bukdahl. Han talte om Grundtvigs Indsats i det danske Folks Liv, en Indsats, der saa langt fra hører Fortiden til, men kan udnyttes af Nutiden, hvis vi ellers forstaar det.

Bukdahl har sin egen Maade at sige det paa, og han faar sagt, det han vil have sagt. Det blev en Oplevelse for den store Forsamling, og det var et Møde, der blev talt om længe efter.

I Februar havde vi den javanesiske Journalist Hadzi Raden Mustapha, som talte om sin Hjemegns ejendommelige Forhold og Skikke. Det blev ogsaa noget af en Oplevelse, dels paa Grund af Talerens østerlandske Udseende og Klædedragt, og dels fordi Foredraget blev holdt paa Esperanto, der blev oversat paa en særdeles udmærket Maade af den unge Bankassistent Andersen, Odder.

Af andre store Begivenheder skal nævnes Fastelavnsfesten. Desværre blev Trafikforholdene jo saadan, at kun en enkelt af vore gamle Elever naaede igennem.

Der var mange, der havde skrevet, at de kom,

men Snestormen standsede jo alle Baner og Biler. Al-
ligevel var vi 125 samlet, og det blev en rigtig Fest-
aften. Eleverne spillede „Intrigerne“, og de gjorde det
godt og høstede stort Bifald for det. Derefter gik Dan-

Fra Kotillonen.

sen lystigt, og senere paa
Aftenen blev der vist
en lille Sketch „Februar“.
Efter Kaffen havde vi
vor traditionelle Kotillon,
der i Aar bestod i, at en
lille Mælkedreng med en
vældig stor Flaske i Fav-
nen sang en Vise, (for-
fattet af Fru Lærer Jør-
gensen) om hvad der
foregik paa Højskolen
baade aabenlyst og lidt
mere i det skjulte fra
tidlig Morgen til sen Af-
ten. Til sidst kom en sød,
lille Blomsterpige, og i
Forening delte de ud af
Blomsterkurven og af
Flaskens Indhold til alle,
der kunde træde en Vals.

Foruden vore Spadsereture i den nærmeste Omegn
og Cykleture til Hads Herreds smukke og minderige
Steder var vi to Gange i Aarhus Teater og saa „Per
Gynt“ og „Elverhøj“, og samtidig aflagde vi Besøg i „Den
gamle By“, Museet, Domkirken, Mindeparken, Zoologisk
Have m. fl. St.

Avisen „Slibestenen“ og Diskussionsaftenerne skal og-
saa nævnes som noget, der havde sin Værdi. Der blev
givet mange gode Bidrag, og der blev sagt mange drøje
Sandheder, men altid paa en fornøjelig og god Maade.

De sidste Dage benyttede vi til Studieudflugter hos
nogle af Hads Herreds dygtige Landmænd. Paa Rodstens-

eje og hos Pilgaard, Morsholt, er vi jo hvert Aar. Desuden var vi inviteret ud hos Nielsen, Østerskovgaard, og Bech, Petersminde. Ikke alene er vi glade ved at studere de gode Besætninger og ligesom paa en praktisk Maade

Østerskovgaards Heste.

faa en Del af Teorierne fra Skolestuen forevist i Praksis, men ogsaa den elskværdige Modtagelse i Hjemmene med Kaffe og Cigarer, Sange og godt Humør er en Oplevelse, som jeg tror, Eleverne altid vil mindes med Taknemlighed.

Den sidste Aften samledes vi med Elever og Lærpersonale til Afskedsfest, og mange havde Ordet for at udtrykke deres Taknemlighed for Vinteren, der var gaaet, og der blev udtalt mange gode Ønsker for Fremtiden.

Mange af Eleverne fik Plads i Egnen, og vi havde den Glæde at se en Del næsten hver Lørdag Aften eller Søndag hele Sommeren igennem. Somme Tider var der samlet op til 15, og saa egoistiske er vi, at vi tror, at det ikke var alene for vore Sommerpigens Skyld, at de kom.

Foraaret kom sent. De store Driver i Haven var ikke let at faa Bugt med. Selv om Vintereleverne i den sidste Tid var ude at grave Sneen løs, havde vi en Del liggende til helt hen i Paasken, altsaa midt i April. Aldrig

har Haven været saa vaad om Foraaret, og det blev derfor heller ikke meget, vi fik ordnet i April. De sidste Dage inden Maj begyndte dog at vise en svag Antydning af, at det var Sommeren, vi gik i Møde.

Og saa oprandt den 3. Maj med Solskin og en god

Hvil under Snegravning.

Flok unge Piger, og med dem holdt Sommeren sit Indtog.

Jeg skriver vistnok hvert Aar om det festlige ved at begynde Sommerskolen. Men det er virkelig ogsaa en stor Forandring, der sker, naar man sammenligner Slid- det med Rengøring i April, da man knap ved, hvor man maa være, og saa ser Skolens Lokaler fyldt med lys- klædte og smilende, unge Piger, der ikke alene kan smile, men ogsaa kan arbejde med Liv og Lyst, saa er det, at man faar Troen paa Ungdommen styrket, og man føler, det er herligt at være Ungdomslærer.

Men Sommeren er kun saa kort, og der er saa meget, man gerne vilde naa. Det gælder derfor om at udnytte baade Arbejdstiden og Fritiden.

Maj Maaned gaar forholdsvis roligt, da kan vi nøjes med Søndagene og enkelte Aftener til Ture ud i den nær- neste Omegn. Men det varer jo ikke saa længe, inden der bliver Tale om længere Udflugter. De sidste Par

Aar har Sønderjyllandsturen strakt sig over 3 Dage. Dels er vi jo med til „Det unge Grænseværns“ Sommerstævne, og dels besøger vi vore Venner dernede i Varnæs og Bovrup, derfor kan vi ikke godt nøjes med mindre end 3. Dage.

I Aar lagde vi Turen vestom dernedad. Vi gjorde Ophold i Ribe, hvor vi under kyndig Vejledning besaa

Dagmarstatuen.

den gamle, smukke Domkirke, var derefter ude ved Dronning Dagmarstatuen, en af vore smukkeste, historiske Mindesmærker. I den gamle Færgetro forsynede vi os med et forsvarligt Foder fra vore velforsynede Madpakker, kørte derefter sydpaa til Tønder, hvor vi saa Kirken og Museet, tog derfra en lille Afstikker ud til Højer Sluse og saa paa Tilbagevejen en Del af de gamle, ejendommelige Bygninger i Møgeltønder, kørte videre ned til Rønshoved Højskole, hvor vi skulde være om Natten. Forstander Aage Møller fortalte os om Egnen og Arbejdet i Grænselandet og efter at have set de smukke Omgivelser og været en Tur nede ved Fjorden, følte vi alle Trang til at faa Tæpperne frem, og det varede ikke længe, inden vi sov de retfærdiges Søvn.

Næste Morgen var vi tidligt oppe. Solen skinnede, og

Humøret stod højt. Vi pakkede i en Fart vore Kufferter, og efter at have forsynet os med en solid Portion Havregrød og Kaffe tog vi Afsked med vore elskværdige Værtsfolk, og Turen gik videre efter Flensborg.

For hvem, der første Gang skal over Grænsen, er der altid noget spændende ved, hvad der vil ske, men

Maden nydes, og Gyvelen blomstrer.
Fra Sønderjylland.

der sker jo ikke ret meget. Man forsyner sig med et 10 Øres Pas, afleverer maaske nogle af sine Penge, hvis man har flere, end der maa tages med, og saa er man i Tyskland. I Flensborg saa vi Duborgskolen, denne store, smukke — næsten til Overdaadighed — udstyrede danske Skole. Man forbavses næsten over den Elskværdighed, man møder der, naar man betænker, at det er det ene store Selskab efter det andet, der rykker ind og bliver vist omkring overalt. — Vi var saa heldige, at komme lige da Morgensangen skulde begynde, og vi blev inviteret til at være med.

Derefter kørte vi ud til den danske Kirkegaard med de mange Krigergrave fra 64. Vi var ogsaa en Tur rundt i Byen, men da vi skulde være i Varnæs og Bovrup til Middag, var Tiden ret begrænset. Vi naaede dog Bestem-

melsesstedet i rette Tid. Flagene vajede, og Sønderjyderne var samlet og gav os en festlig Modtagelse.

Om Eftermiddagen havde vi en dejlig Tur rundt paa Øen Als. Vi gjorde Ophold paa Danebod Højskole, hvor vi drak Kaffe og blev vist rundt. Kørte derfra til Sønderborg Slot, der er omdannet til Museum.

Om Aftenen samledes vi med vore Værtsfolk og andre i Forsamlingshuset og fejrede Genforeningsfesten.

Fra Elevmødet.

Søndag Formiddag var fri. Jeg benyttede Tiden til at aflægge Besøg hos nogle af vore gamle Elever i deres Hjem. Om Eftermiddagen overværede vi „Det unge Grænseværns“ Sommerstævne nede ved Graasten. Det er et Stævne, der samler i Tusindvis af unge fra hele Landet. Desværre druknede den sidste Del i Regn.

Sommerens store Begivenhed er Elevmødet. Det er vel nok den Fest vi længes mest efter. Da kommer gamle Elever fra fjern og nær, og vi har altid kunnet glæde os ved stort Besøg. Vi regner i Reglen med Halvdelen af Elevforeningens Medlemmer, og vi er ikke blevet skuffet endnu. Vi har ogsaa været heldig med Vejret gennem mange Aar, og det betyder naturligvis en

Del. Vi er ogsaa glade for at Tilslutningen Lørdag Aften bliver større og større Aar for Aar. Mange skriver, vi kommer Lørdag Aften, for vi vil saa gerne være med til Morgensangen og Andagten Søndag Morgen; andre

En pokers Tøs.

skriver, vi kommer først Søndag Formiddag, men vi kommer saa tidligt, at vi kan overvære Gudstjenesten i vor gamle Kirke, og saa kan vi ogsaa være med til Middagen. I Aar var der mødt ca. 70 til Middag; men største Parten kommer dog først over Middag.

Kl. 3 samles vi i Haven. Vi har de sidste Aar, siden Haven blev lagt om, holdt Mødet der, og naar Vejret tillader det, er det mere festligt at være ude end inde i den varme Gymnastiksal. Efter at jeg havde budt velkommen talte Daugbjerg og Jørgensen, og man kunde se paa Tilhørerne, at de var optaget af det, der blev sagt.

Efter en lille Pause holdt Elevforeningen Generalforsamling. Laurits Laursen gav en kort Beretning, og jeg oplæste Regnskabet, begge Dele blev godkendt. Ved Bestyrelsesvalget blev Betty Østergaard genvalgt og Jo-

hannes Jensen, Stenslund, nyvalgt. Konsulent Primdahl blev genvalgt som Revisor.

Efter Aftensmaden spillede Eleverne „En pokkers Tøs“, og alle var vist enige om, at det var en pokkers Tøs til at spille Komædie, men det gjalt forøvrigt dem alle og ikke mindst Ingrid's „Tak skal Du ha'“ blev gentaget

Dagen efter Elevmødet.

tit Resten af Sommeren. Da Køligheden begyndte at indfinde sig, gik vi op i Gymnastiksalen, og her gik Dansen fornøjeligt, til vi samledes ved 12-Tiden om Kaffebordene og sluttede den indholdsrige Dag med Tak og Aftensang.

Mange blev til om Mandagen (se Billedet), og det er dejligt at have saa mange Dagen efter, der er jo saa mange, særlig langvejs fra, vi kun ser den ene Gang om Aaret, og saa er det rart at faa talt sammen.

Den sidste Søndag i Juli holdt vi vort Sommermøde med Udstilling, Opvisning og Tale af Dansk Amerikaneren, Prof. Rysgaard.

I September holdt vi vort Efteraarsmøde med Forfatteren Morten Korck og Seminarieforsnder Herluf Jensen som Talere, og det blev et godt Møde, som vi alle var glade for.

Ja, det kan kun blive spredte Træk, af det vi oplevede, det vilde føre alt for vidt, skulde jeg tage alt med, men jeg haaber, naar I læser dette, at I vil opleve noget af det, vi delte med hinanden gennem Aarene, og saa vil det maaske gaa jer, som en af vore tidligere Elever skrev til os for ikke ret længe siden. Han skriver:

Fra Udstillingen.

„Jeg har lige opfrisket gamle Minder fra min glade Højskoletid. Jeg har siddet og læst i et Par Aarsskrifter, og jeg synes næsten, det først er nu, jeg rigtig forstaar Værdien af mit Højskoleophold. Jeg mindes særlig Sangen Søndag Aften, disse Sange og Salmer har tit ved deres Stemning gjort Indtryk paa mig, af dem har jeg bragt med mig en Del af dette „noget“, som man er saa glad for fra sin Højskoletid.“

En anden skriver: „Hvordan har I det paa Højskolen? Mine Tanker gaar ofte til jer med mine bedste Ønsker og Haab for Odder Højskole. Hvis I rigtig kunde mærke og føle de Tanker og den Tak, vi gamle Elever sender uden at forme det i Ord, da tror jeg, det vilde være en rig Hjælp paa mangen en vanskelig Hverdag.“

Jeg glæder mig til at modtage Aarskriftet. Tak for alt godt I gav os unge“.

Ja, men det er jo netop det, vi saa tit føler, at I sender os venlige Tanker og er med i vort Arbejde, det er det, der giver os den Rigdom, som jeg skrev om til at begynde med, og det kan vi aldrig blive træt af at sige Tak for. Derfor er det ogsaa med Taknemlighed i Sindet, jeg har siddet og skrevet om Aaret, der svandt.

Elisius Johnsen.

Fra Ingeborg Farstrup modtog vi for en Tid siden dette Brev, og da vi tror, det vil have Interesse for mange, tillader vi os at aftrykke det i Aarsskriftet. — Det er ikke alene interessant at læse, men det er skrevet i et smukt og fejlfrit dansk Sprog; det synes vi er særlig prisværdig af en ung Pige, der er født og opvokset i Amerika.

Kære alle!

Nu maa jeg vel hellere naa at faa en Hilsen med i Aarsskriftet. Jeg kom pludselig i Tanker om i Morges, at det vist var høje Tid, hvis det skal naa frem i Tide. Jeg sender her en Dollar (1,00) for Aarsskriftet. Det er vel rigelig? Hvis ikke, saa lad mig endelig vide. Jeg hører fra Inger, at min Hilsen til Elevmødet naaede frem til Tiden. Det er saa underligt, at jeg nu er saa langt væk fra Danmark og ligeledes mit fro Hjem.

Jeg er nu i Californien, og har en god Stilling. Her er saa dejligt. Santa Barbara er i Sydparten af Staten, og her er mange Mexikanere. Alle Navnene paa Gaderne er næsten mexicanske, saa det kniber os at udtale dem korrekt. Selve Byen ligger op ad en Bjergside med Stillehavet ud til den anden Side. Her er mange Palmetræer, og Blomster i Massevis. Solen skinner saa varmt og dejligt hele Dagen, og alle Døre og Vinduer staar aabene. Men naar Aftenen kommer, bliver det koldt og tit meget taaget. Saa maa vi sætte Varmen til for at hytte os. Jeg hører, at vi nu gaar en Regnperiode i Møde, det regnede ogsaa i Søndags, og det saa det kunde forslaa.

Vi var fem Piger, som kom herud paa en Gang. Alle danske paa nær een, som er tysk. Der er over 45 danske Piger herude, som kommer fra mange forskellige Stater, endog nogle fra Danmark. Jeg glæder mig til en Tur til Solvang, omtrent 40 Mil herfra. Der er en dansk Højskole, og det bliver nok der, at jeg maa fejre min Jul. Det bliver for lang en Rejse hjem, over 2000 Mil. Kan jeg naa at komme hjem et Smut næste Sommer, saa gør jeg det gerne.

Selve Turen herud var meget interessant. Helt igennem Ne-

braska, Kansas og Øst-Colorado var det saa tørt, at ingen Ting kunde gro. Det var ene Støv. Alle Træer og alt var tørret op. Det var ligefrem trist at se paa. Saa kom vi ind i Bjergene (Rocky Mountains), og der var dejligt. Vi standsede i Denver, Colorado og i Salt Lake City, Utah. Ude hos Mormonerne. Saa deres Templer og meget andet. Kom ogsaa over Verdens højeste Sving-Bro og fik Lov at gaa tilbage over den. Den ligefrem rystede, naar Vinden rigtig tog fat, og vi holdt godt fast paa vores Hatter. Vort næste Stoppested var i Los Angeles, ca. 100 Mil nord herfra. Var ude i Hollywood og Benerly Hills, hvor Skuespillerne regerer og bor. Der var pænt; men ikke kønnere end det er her.

Nu har jeg fortalt ene og alene om mig selv; men I kender jo ikke andre, jeg ved ikke, om det interesserer eller ej. Jeg hører, Moseholts har faaet dem en Søn, saa er Fru Moseholt vel ikke længere paa Skolen? Hvor mange Elever er der i Aar. Jeg haaber det gaar fremad for jer. Jeg hilste sidste Sommer paa en gammel Elev fra Corneliussens Tid, en Niels Aagaard, som nu er gift og bor i Kimballton, Dowa, som ikke er ret langt fra mit Hjem. Jeg kender endog hans Hustru meget godt, hun fortalte, at de havde læst i Aarsskriftet, at jeg var paa Odder Højskole.

Nu maa jeg hellere slutte, og vil saa haabe, at I alle er raske. Jeg vilde ogsaa blive glad for at høre fra jer en Gang. Med Hilsen til alle.

Ingeborg Farstrup.

Hermed Ønsket om en glædelig Jul og velsignet Nytaar til mine Kammerater, Lærer og Lærerinder fra Vinteren 1934—35. Særlig til Forstander Johnsen samt Familie.

Ingeborg Farstrup,
2401 Garden St.
Santa Barbara, California.

Meddelelser.

Fru Anna Jørgensen.

Det blev kun en kort Tid, vi fik Lov at have Fru Jørgensen paa vor Skole; men i den korte Tid lærte vi hende at kende som et af disse taknemmelige Mennesker, der forstaaer at værdsætte de smaa Ting og derfor bliver saa store i deres Gerning.

Fru Jørgensen elskede den Gerning, hun havde valgt, og med sine rige Evner syntes man, hun havde alle Betingelser for at gøre et velsignelsesrigt Arbejde blandt de unge. Hendes Energi og hendes Livslyst kunde ikke andet end smitte dem,

hun havde omkring sig, derfor holdt Eleverne af de Timer, Fru Jørgensen havde med dem, de vidste, at de altid kunde komme til hende og blive hjulpet. Men hun var ikke alene dygtig i sin Gerning, hun kunde ogsaa være med til at feste, og der kunde hendes rige Evner rigtig udfolde sig i Vid og Lune. Var der Brug for en Sang, lavede hun den paa staaende Fod, og altid følte vi, at det var Taknemmelighed og Kærlighed, der laa bagved.

Og Bodil, den lille, lyslokkede Solstraale, der skabte Smil og Solskin, hvor hun færdedes. Vi husker alle hendes fornøjelige Pludren ved Bordet, og naar hun var færdig med at spise, skulde hun altid hen og sige: „Bø“ Jeppe.

Bodil.

Vi staar somme Tider overfor dette „hvorfor“, som vi saa gerne vilde have besvaret, men som vi ikke kan besvare med vor Forstand. Vi siger Tak for den korte Tid, vi havde disse to iblandt os, og vi vil bevare Mindet om dem i taknemlig Erindring.

Elisius Johnsen.

Vi præsenterer her en Liste over nygifte.

Henry Pedersen 1927/28.

Niels Johnsen 1928/29.

Børge Jepsen 1928/29.

Peter Christensen 1928/29.

Henry Thygesen 1928/29.

Sigrid Sørensen 1929.

Anna Svenstrup 1929/30.

Agnete Jensen 1930.

Lilly Fevre 1931.

Karen Jacobsen 1935/36.

Karen Møbjerg 1935/36.

Esther Laursen 1936.

Vi ønsker de nygifte hjertelig til Lykke.

Naar man kommer en Del omkring i Landet, hænder det ikke sjældent, at man træffer paa gamle Odder-Elever. Nogle af dem, de yngste, spørger til Forstander *Johnsens*, men de er jo gerne ret godt underrettede i Forvejen gennem deres direkte Forbindelse med Skolen.

Andre spørger, hvordan *Dolleris* har det. De gaar med Føje ud fra, at han i Kraft af sin Alder kan forsvare, baade for sin Samvittighed og for Alverden, at sidde i Kakkellovnskrogen med Hænderne i Skødet. Men det mener han vel selv, han vil vente med, til han bliver gammel. Endnu har han ikke begyndt paa den Levemaade.

Atter andre spørger: „Hvad tager *Corneliussen* sig til?“ — Ja,

han har bl. a. lige skrevet og udgivet en udmærket, frisk og fornøjelig Levnedstegning af sin Farfar, den prægtige fynske Bonde, Rigsdagsmand, Cornelius Petersen. Skulde nogen af hans gamle Venner og Bekendte have Lyst at læse den Bog, kan den faas i Boghandelen. Den har Titlen „Omkring en fynsk Bonde“. Men ellers kunde man jo da ogsaa benytte Anledningen til at skrive til Forfatteren selv. Det vilde vist glæde ham. Han bor Lahns-gade 57, Odense.

Odder Højskole er for Tiden kommen ud for nogen Modvind eller — skal vi sige: for saa lidt Vind, at der ikke rigtig er nok til at fylde Sejlene. Dens Venner i Nabolaget vil haabe, at de mange, som i Aarenes Løb selv, i sin Tid, har haft gode, glade Stunder paa dette Sted, gerne vil medvirke til, at der kan blive Omslag i Vejret, at der f. Eks. til Sommer maatte komme en god Flok flinke, unge Piger til at tage Skolestuerne og hele det gæstfrie Hjem i Besiddelse. Gid det maa ske!

Venlig Hilsen til alle gamle Odder-Elever af mit Bekendtskab! Glædelig Jul og godt Nytaar!

Jakob Lykke.

Glædelig Jul og godt Nytaar ønskes Aarsskriftets Læsere. Hvis en eller anden skulde faa Lyst til at sende mig en Hilsen, gaar den aldrig Fejl af den gamle Adresse:

*Edvind Lindquist,
Eged pr. Karleby St.*

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Kammerater og Venner fra Højskolen af

*Jobs. Jensen,
„Stenslund“.*

Jeg ønsker alle gamle Elever fra Vinteren 28-29 og 29-30 en glædelig Jul og et godt Nytaar. Jeg er jo gift og bor stadig her i Sønderjylland. Hvis nogen vil glæde mig med et Brev, er Adressen:

*Marie Johansen, f. Jessen.
Lille Stabel, Blans pr. Avnbøl.*

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle gamle Elever.

Børge, Gunnar og Ejgil.

Gamle Elever sendes en venlig Hilsen med Ønsket om en glædelig Jul.

Guðrun Iversen.

Vi sender en hjertelig Hilsen til gamle Elever med Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Mette og Holger Moseholt.

En hjertelig Hilsen med Ønsket om en glædelig Jul og godt Nytaar ønskes mine Venner fra Sommeren 1936.

*Rigmor Jensen,
Dæmningen 24, Vejle.*

Glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle Venner og Kammerater. Med Hilsen.

*Folmer Jensen,
Esbern Snaresgade 9^a t. h.
København V.*

Gennem Aarsskriftet vil vi gerne bringe alle vor bedste Julehilsen med Ønsket om et godt Nytaar.

Asta og N. Primdahl.

Glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle, vi lærte at kende paa Odder Højskole Vinteren 1931-32.

*Signe Madsen,
Ormslev.*

*Doris Johansen,
Hedensted.*

Familien Johnsen, Lærere, Venner og Kammerater fra Odder Højskole ønskes en glædelig Jul og et godt Nytaar.

*Niels Bak,
Dalhøj pr. Fjerritslev.*

*Christian Bak,
Høkken pr. Boulstrup.*

En venlig Hilsen til mine Venner og Bekendte.

Kirsten Hune.

Gamle Elever og Venner ønskes en glædelig Jul og et godt Nytaar.

*Anna og C. P. Corneliussen,
Lahnsgade 57, Odense.*

En hjertelig Julehilsen til Familien Johnsen, Lærere og Lærerinder og alle mine Venner og Kammerater fra 1933-34.

*Hans Høltzermann,
„Bøgebjerg“, Grejsdalen.*

Venner og Kammerater bedes modtage en hjertelig Julehilsen og de bedste Ønsker for det nye Aar.

*Anna Østerlund,
Mandalsgade 4, St. t. v.,
København Ø.*

En glædelig Jul til Familien Johnsen, Lærere, Lærerinder, Venner og Kammerater fra Sommeren 1934.

*Asta Jensen,
Tisted.*

*Anna Bruun,
Arden.*

Hermed min bedste Julehilsen samt Ønsket om et godt Nytaar til jer alle.

*Kirsten Nørgaard,
Toftegaarden, Flemming St.*

Alle, vi lærte at kende paa Højskolen, ønskes en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar.

*Lilly og Børge Jepsen,
Ulvehøjgaard, Vorup. Randers.*

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle af

*Magda Priebe,
Mejsling Skov.*

Sommer-Elev 1935.

En rigtig glædelig Jul samt et godt Nytaar ønskes Familien Johnsen, Lærere, Venner og Kammerater fra Vinteren 1935-36. Med Hilsen til alle.

*Erhardt Jakobsen,
Hou, Ulsted.*

En hjertelig Julehilsen til Familien Johnsen, Lærere og Lærerinder og alle mine Kammerater fra Sommeren 1934, og de bedste Ønsker for det nye Aar.

*Anna Jensen,
Redsted, Mors.*

Glædelig Jul og godt Nytaar ønskes alle Venner og Kammerater fra Sommeren 1934 og Vinteren 1934-35 samt Lærere og Lærerinder paa Skolen. Venlig Hilsen.

*Asta Sørensen. Jens Hjorth.
„Ejstrupgaard“, Terndrup.*

Med Forventningens Glæde i Sindet
ser vi hen til den dejlige Juletid,
og samtidig fremtræder i Mindet
alle Venner, som ikke glemmes maa.
Julegaverne forfærdiges med megen Flid,
Kager skal bages, ja, ind under Jul staar Travlheden paa.
Ingen maa glemmes, ej heller den lille Fugl.
Derfor gamle Venner! en rigtig glædelig Jul.

*Magny og Kristian Christensen.
„Det rode Hus“, Pindstrup.*

En venlig Hilsen til mine Venner og Bekendte, og Ønsket om en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar særlig til Eleverne fra Vinteren 1935-36.

*Karen Jensen,
Bjerregrav pr. Møldrup.*

Vi sender alle en hjertelig Hilsen med Ønsket om en glædelig Jul.

Svend Lykke, Olga og Laurits Laursen.

En rigtig glædelig Jul og et godt og lykkebringende Nytaar ønskes alle Venner og Kammerater fra Vinteren 34-35 med Hilsen til alle fra

*Svend Aage Martinussen,
Gummerup pr. Glamsbjerg.*

En hjertelig Julehilsen til Familien Johnsen, Lærere og alle mine Venner og Kammerater fra Vinteren 34-35.

*Broder Madsen,
Bubbelgaard pr. Ejby.*

Rigtig glædelig Jul og godt Nytaar ønskes af

*Alma Trankær,
Hjortlundgaard, Filskov.*

Familien Johnsen, Lærere, Lærerinder og Kammerater fra Vinteren 35-36 ønskes en glædelig Jul.

*Emmy Larsen,
Trinnerup pr. Arden.*

En rigtig glædelig Jul ønskes gode Venner og Veninder fra Odder Højskole.

*Edel Kristensen, Maria Karstoft,
Callisensvej, 33, Hellerup. Øresundsgade 25, Kbhv. Ø.*

Mine bedste Ønsker om en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar sendes alle Venner og Veninder fra Sommeren 1936, samt alle paa Skolen. Venlig Hilsen.

*Ingrid Therkildsen,
Kodallund pr. Rask-Mølle St.*

I, der var Elever paa Odder Højskole sidste Vinter og sidste Sommer, og alle, jeg kom i Berøring med i den korte Tid, vi var paa Skolen, vil jeg ønske en god Jul og et nyt Aar med Liv og Fremgang — og Tak for alt godt i Tiden, der gik.

Elbæk Lærerskole, Søvind, d. 19/12 1936.

Jørgen Jørgensen.

En rigtig god og glædelig Jul samt et godt Nyraar med Tak for det gamle ønsker vi Forstander og Frue samt deres Børn og alle Lærere, Venner og Kammerater. Tak for Samværet i Vinteren 1932—33.

*Kathrine og Svend Aage Jensen,
Oldrup.*

En venlig Julehilsen til alle mine Venner og de bedste Ønsker for det nye Aar.

*Sara Karstoft,
Mindegade 8, Herning.*

Mine bedste Ønsker om en glædelig Jul og et godt Nytaar sendes alle Venner fra Sommeren 1935. Hilsen fra

*Anna Bang Rasmussen,
Magleby Præstegaard, Klippinge, Stevns.*

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle Venner og Kammerater fra Vinteren 1935—36.

*Lars Andersen,
Hingelbjerg, Fjerritslev.*

En rigtig glædelig Jul og godt Nytaar ønskes mine Kammerater fra Sommeren 1933.

*Marie Boißen,
Hasserisvej 35 I, Aalborg.*

Jeg ønsker Forstander Johnsen med Familie og alle Kammerater og Venner en glædelig Jul og et godt Nytaar. (Elev 31-32).

*C. Nissen,
Ingehøi pr. Bolderslev.*

Alle vi lærte at kende paa Højskolen, ønskes en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar. Med Hilsen fra

*Lilly & Børge Jepsen,
Ulvehøjgaard, Vorup, Randers.*

Alle Venner og Bekendte ønskes en rigtig glædelig Jul. Vi har begge skiftet Plads og skulde nogen af Jer have Lyst til at sende os en Hilsen, er Adressen:

*Anna Laugesen, Edith Nielsen,
„Knudsminde“, Odder. Privat Realskole, Odder.*

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Familien Johnsen samt alle Venner og Kammerater fra Vinteren 1935—36.

<i>Peter Pedersen, Egholm, Odder.</i>	<i>Peder Bøgh, Ondrup pr. Odder.</i>	<i>Peter Nielsen, „Knudsminde“, Odder.</i>
<i>Edvard Christiansen, Fillerup Overgaard, Odder.</i>	<i>Henry Rasmussen, „Knudsminde“, Odder.</i>	<i>Troels Svenstrup, Sandergaard, Odder.</i>

Glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Venner og Bekendte fra Højskolen.

Svend Poulsen (1929=30).

Vi har i Vinter begyndt med landbrugsfaglig Ungdoms-Dagskole, og vi har stor Tilslutning (70 Deltagere). De er delt i Hold efter Alder. De yngste møder Tirsdag Eftermiddag, og de lidt ældre møder Fredag Eftermiddag. Desuden har vi et Hold Onsdag Aften. Det er Hads Herreds Landboforening, der er Indbyder.

Fra Kursusudvalget har vi lige faaet Meddelelse om, at vi faar 47 Deltagere paa vort 11 Dages Kursus i Januar og ca. 40 Deltagere paa et 8 Dages Kursus i Februar.

Vi er glade og taknemmelige for, at der er saa stor Tilslutning.

Vor Ungdoms-Herberge, D. U. H., som vi begyndte forrige Aar, har vi haft megen Glæde af, ikke alene har der været mange Logerende (godt 150 Overnatninger), men det er en Fornøjelse at se den taktfulde Opførsel Ungdommen viser, naar den er paa Tur.

Kort efter sin Hustrus Død kom Lærer Jørgensen og sagde, at de gerne vilde have ham hen paa Elbæk Lærerskole. Vi var glad for Jørgensen og havde regnet med at beholde ham, og han var ogsaa glad for Gerningen her. Muligvis var det af Familiehensyn han rejste?

Vi siger ham Tak for den korte Tid, han virkede hos os.

I hans Sted har vi faaet en meget dygtig og tiltalende ung Mand, cand. teol. Erik Dahlerup-Petersen, Søn af afdøde Pastor P. N. Petersen, der var Præst ved Trinitatis Kirke i København og særlig kendt fra Liselundmøderne.

Elevfortegnelse.

Vinteren 1935-36.

Andersen, Lars, Hingelbjerg, Fjerritslev.
Bak, Christian, Fjerritslev.
Bøgh, Peter, Ondrup, Odder.
Christiansen, Edvard, Sdr. Resen, Karup.
Jacobsen, Aage J. Breum, Jebjerg.
— Erhardt, Hou pr. Ulsted.
Jensen, Ejnar, Terp, Lystrup.
— Olfert, Frederiksgade 3, Aarhus.
Kristensen, Jeppe Chr., Bindeballe.
Nielsen, Peter, Holmen, Ebeltoft.
Pedersen, Gunnar, Knebel.
— Peter, Halling Mark, Hou.
Rasmussen, Jens, Boeslum, Ebeltoft.
— Henry, Bramstrup, Randers.
Svenstrup, Troels, Spaabæk, Sørvad.
Skovgaard, Laurits, Givskud, Jelling.
Østergaard, Herman, Kidris, Rind, Herning.
Lauritzen, Georg, Kastrupvej 62, København S.
Nielsen, Anton, Vejerslev, Vils, Mors.
Holmbo, Jenny, Ørding, Øster Assels, Mors.
Kristensen, Karen Møbjerg, Sdr. Omme.
Larsen, Emmy, Trinnerup, Arden.
Jensen, Karen, Bjerregrav, Møldrup.
Christensen, Anna Marie, Mødrehjemmet, Odder.

Sommeren 1936.

Beyer, Marie, Maarup Nordby, Samsø.
Christensen, Anna Marie, Smed C., Østergade. Odder.
Duun, Gudrun, Binderup, Nibe.

Enemark, Alvilde, Ansager.
Frstrup, Johanne, Klædstruplund, Nibe.
Grummesgaard, Petra, Sdr. Omme.
Helbo, Kristine, Boeslum, Ebeltoft.
Jensen, Metha, Ørting Mose, Ørting.
Jørgensen, Agnes, Bødstrup, Knebel.
— Marie, Spørring, Hjortshøj.
Lauridsen, Esther, Sorring Mark, Toustrup.
Nielsen, Dagmar, P. Blaarbjerg Nielsen, Vind St.
Nørgaard, Bodil, „Bjerg“, Madum, Ulfborg.
Rasmussen, Erna, Studshoved, Odder.
Therkildsen, Ingrid Skou, Kodallund, Rask Mølle.
Andersen, Thyra, Hadrup, Skive.
Jensen, Anna, Rønnebjerg, Vraa.
Nielsen, Mette, Lem, Brødal, Salling.
Sørensen, Marie, Engesvang pr. Engesvang.
Thøgersen, Olga, Sejling, Skæggær.
Udby, Thyra, Sdr. Omme.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

	Side
Mødes og skilles. Digt af <i>Jakob Lykke</i>	3
Højskolen i Dag. <i>Marie og Elisius Johnsen</i>	5
En Ø og en Bog. <i>Erik Dablerup-Petersen</i>	10
Tempo. <i>Jakob Lykke</i>	17
Historisk poetisk eller historisk filosofisk. <i>C. P. Corneliussen</i>	20
St. St. Blicher i Randlev. <i>Thorv. Madsen</i>	29
Ungdomsarbejdet i Finland. <i>C. H. Daugbjerg</i>	35
Livet skal leves. <i>Betty Østergaard</i>	40
Fred paa Jord. <i>Edvind Lindquist</i>	43
Fra Fastelavnsfesten. Digt	49
Aaret, der svandt. <i>Elisius Johnsen</i>	51
Brev fra Ingeborg Farstrup	66
Meddelelser	68
Elevfortegnelse	77

H

Elevmødet 1937 afholdes Søndag den 27. Juni. Vi sender jo Indbydelse ca. 14 Dage i Forvejen; men vi vil gerne allerede nu gøre opmærksom paa Dagen, saa I kan holde den fri.

Send os et Kort naar I kommer, og kom saa vidt muligt Lørdag Aften.

Vi holder som sædvanlig vor Vinterfest Fastelavns Søndag (den 7. Februar), og for at ingen skal blive glemt, vil vi gerne gennem Aarsskriftet invitere alle, som har Lyst at være med. Kom saa mange som muligt! Aftenforestillingen begynder Kl. 7 pr., og vi skulde jo gerne, som vi plejer, have den røde Lygte ud. De, der ønsker Natlogi, bedes sende os et Kort. Vi inviterer kun paa denne Maade.

Venlig Hilsen
Marie og Elisius Johnsen.

EXPRESTRYKKERIET-ODDER A/S
ORLA W. PETERSEN—TELEFON NR. 273